

Kenmerk: B2019/3149

Notulen van:

Vergadering algemeen bestuur

Datum:

27 november 2019

Locatie:

Waterschapskantoor Almelo, Vechtzaal

Tijd:

19.00 uur

Aanwezige AB-leden: De heer S.M.M. Kuks (voorzitter), mevrouw B.H.M. Aarnink (lid dagelijks bestuur/Water Natuurlijk), de heer J. van Agteren (lid dagelijks bestuur/AWP), de heer H. Alberts (Natuurterreinen), de heer R.I. Andringa (secretaris), de heer J.A.G. Arkink (CDA), de heer C. Bos (CDA), mevrouw A.A. Broekman-Veltman (VVD), mevrouw M. van Dijk (Water Natuurlijk), de heer F. Ensink (CDA), de heer W.E. van de Griendt (Water Natuurlijk), mevrouw E. Hemmers-Markerink (CDA), mevrouw A. Kranenburg (Water Natuurlijk), de heer J. van Keulen (Bedrijven), de heer J.G.A. Kleissen (Landbouw), de heer D.E.J. Liefers (lid dagelijks bestuur/Bedrijven), de heer C.H.M. Mentink (Landbouw), mevrouw R.B.J. Merz (AWP), de heer J. Nicolai (Water Natuurlijk), mevrouw E.F.M. Pot (Water Natuurlijk), de heer P.F. Rijtema (VVD), mevrouw J.H.M. Rikkink-Knippers (VVD), de heer P.R.C.M. Schnellen (Bedrijven), de heer A.W.J. Schoo (OUDERENPARTIJ), de heer W.A. Siebring (Landbouw), de heer W. Stegeman (lid dagelijks bestuur/CDA), de heer W.H. Tromp (ChristenUnie), de heer M.G.T. Wispels (AWP)

Afwezige AB-leden: De heer E.J. Meijboom (50PLUS)

Verder aanwezig: Mevrouw A. Wullink (bestuurssecretaris)

I. Algemeen

1. Opening

De voorzitter: Dames en heren, van harte welkom. Ik open de vergadering van het algemeen bestuur van waterschap Vechtstromen van woensdag 27 november 2019. Er is een bericht van verhindering van de heer Meijboom. Verder heb ik geen berichten ontvangen. Dan veronderstel ik dat u er allemaal bent. Ja? Er zijn geen lege stoelen verder? Waarvan akte. U wordt getrakteerd op speculaas. Wij verwachten dat u vanavond bij de algemene beschouwing in rijm gaat spreken. Doe uw best. Het gaat mij als voorzitter niet lukken. De vergadering is hiermee geopend. Kan de agenda worden vastgesteld zoals die nu voorligt? De heer Tromp.

De heer Tromp (ChristenUnie): Ja voorzitter, dank. Wat betreft de hamerstukken over de regionale energiestrategie wil ik graag nog iets zeggen als bespreekpunt.

De voorzitter: Ja, u bedoelt punt 8: de realisatie zonneveld Almelo-Vissedijk?

De heer Tromp (ChristenUnie): Nee, ik bedoel agendapunt 11.

De voorzitter: Oh, pardon. Oh ja natuurlijk. Punt 11 is de startnotitie Regionale Energie Strategie Drenthe-West Overijssel-Twente. Ja. Daarvan maken wij dan een bespreekstuk. Zijn de andere hamerstukken akkoord en mogen die een hamerstuk blijven of wilt u bepaalde stukken in bespreking hebben? Zo niet, dan wordt alleen punt 11 een bespreekstuk. Gaat iedereen verder akkoord met de agenda? Ja, dan gaan wij die op deze manier vaststellen en doorlopen.

2. Verslag vergaderingen 2 en 16 oktober + actiepuntenlijst

De voorzitter: Agendapunt 2 betreft de verslagen van de vorige vergaderingen van 2 en 16 oktober. Allereerst het verslag van 2 oktober. Zijn er opmerkingen bij dat verslag van negen pagina's?

Iedereen akkoord? Dan stellen wij dat bij deze vast. Aldus besloten.

Dan het verslag van 16 oktober, maar liefst zesentwintig pagina's groot. Bent u akkoord? Ja, dan stellen wij ook dat verslag hierbij vast. Aldus besloten.

Een actiepuntenlijst is bijgevoegd. Heeft u daarbij opmerkingen? Zo niet, dan nemen wij deze lijst voor kennisgeving aan. Dan gaan wij ervan uit dat die punten conform toezegging worden afgewerkt. Dan gaan wij naar agendapunt 3 het vragenhalfuur.

3. Vragenhalfuur

De voorzitter: Zijn er vragen van uw kant? Niet? Dan kunnen wij door naar agendapunt 4.

4. Ingekomen stukken en mededelingen

- a. Procesbrief van GS van Drenthe aan PS van Drenthe ter voorbereiding op het stikstofdebat op 6 november 2019

De voorzitter: Allereerst een procesbrief van GS Drenthe aan Provinciale Staten Drenthe over het stikstofdebat op 6 november. Dat is inmiddels geweest. Is er iemand die daarover ter informatie iets wil zeggen? Niet? Dan nemen wij ook dat voor kennisgeving aan. Dan komen wij bij de bespreekstukken. Nou, het gaat heel snel zo. Kijken of wij dit volhouden.

II. Bespreekstukken (besluitvormend)

5. Bestuursvoorstel bij bestuurlijke voortgangsrapport 2019 en programmabegroting 2020-2023 (aangepast bestuursvoorstel wordt nagezonden)

- a. Bestuurlijke voortgangsrapportage (inclusief 2^e begrotingswijziging)
- b. Ontwerpprogrammabegroting 2020-2023
- c. Belastingverordeningen 2020

De voorzitter: Allereerst is aan de orde het bestuursvoorstel bij de bestuurlijke voortgangsrapport 2019 en de programmabegroting 2020-2023. Daarbij ook nog de belastingverordeningen voor 2020. Het voorstel is dit integraal te bespreken. Alle stukken tegelijk. Is dat wat u betreft akkoord? Dan kunnen wij aan de bespreking beginnen. Ik kijk rond wie hierover het woord wil voeren. Zal ik maar links beginnen en met de klok meegaan? Dan komen alle fracties vanzelf aan de beurt. Ik begin bij de heer Ensink van het CDA.

In eerste termijn

De heer Ensink (CDA): Dank u wel voorzitter. Na het opstellen van het bestuursakkoord en de vorming van het nieuw dagelijks bestuur hebben wij het als algemeen bestuur nogal druk met onszelf gehad. Uitgangspunt was dat het algemeen bestuur meer dan voorheen naast de begrippen kaderstellend, controlerend en volksvertegenwoordigend ook agenderend diende te zijn. Na een zogenaamde heisessie in De Lutte en de nodige voorbereidende werkzaamheden zijn wij inmiddels zover dat wij weer aan onze gewone dagelijkse werkzaamheden kunnen beginnen.

Echter is ons goede vaderland, met name in de loop van het jaar, vooral in de tweede helft van dit jaar geconfronteerd met een aantal flinke crises. Bijvoorbeeld de stikstofcrisis, de PFAS-crisis, de pensioencrisis, de crisis in de jeugdzorg, de gezondheidszorg en in het onderwijs. En ga zo maar door. Er is veel onrust. Nogal wat burgers maken zich zorgen over hun toekomst. Het lijkt wel of wij als Nederlandse samenleving, net als het volk van Israël ten tijde van het oude testament zoals wij dat kunnen lezen in Exodus 15, zijn aangekomen bij de plaats Mara. Dat betekent bitterheid. Toen al morde het volk tegen hun leider Mozes. Maar gelukkig eindigt het Bijbelverhaal met perspectief en hoop. Na Mara kwam men aan bij Elim en dat was een oase met twaalf waterbronnen en zeventig dadelpalmen. Wellicht is de titel van ons bestuursakkoord mede geïnspireerd door het blauwe van de twaalf waterbronnen en het groene van de zeventig dadelpalmen. Nu weer terug naar de begroting. Als CDA-fractie willen wij in het kort een aantal punten memoreren. Allereerst onze dank, ook aan de gehele organisatie, voor de goede leesbaarheid en de gegeven toelichting op de jongstleden gehouden commissievergadering. Verder kunnen wij ons geheel vinden in de status van deze begroting namelijk een overgangsbegroting van de vorige bestuursperiode naar de huidige. Daaruit vloeit voort dat wij als algemeen bestuur in het komend halfjaar zeer zeker een inhoudelijke discussie zullen voeren over het toekomstig te voeren beleid. Uiteraard met inachtneming van het afgesproken bestuursakkoord.

Waterkwantiteit. Ook het jaar 2019 kenmerkte zich evenals het jaar 2018 door een ernstige droogte. Met name in het Twentse deel van ons waterschap, waar wateraanvoer niet of nauwelijks mogelijk is, liet de droogte zich flink gelden. De CDA-fractie stelt voor zeker in het komende halfjaar hierover verdere discussie te voeren, zowel op macro- maar ook op microniveau. Lopende projecten als zoetwatervoorziening Oost-Nederland, Landbouw op peil, Natuur op peil et cetera kunnen wellicht wat meer in gezamenlijkheid tot goede resultaten leiden. Maar ook op microniveau is bijvoorbeeld het stimuleren van de invoering van de regenton naar de mening van de CDA-fractie een passende bijdrage aan het vasthouden van water. Want wie het kleine niet eert is het grote niet waard. Wij wachten in deze de reactie van het dagelijks bestuur af.

In de begroting is een flinke investering opgenomen voor de renovatie en aanpassing van de gebouwen en de ICT-organisatie aan de huidige eisen van onder andere Arbo en publieksvriendelijke toegang. Dit voornemen steunen wij geheel. Immers moeten wij niet de fout maken van onze collega's aan het Binnenhof waar men uren, dagen, maanden en jaren bezig is tot een goede keuze te komen. Hetgeen zal alleen leiden tot verdere verhoging van de kosten. Wel willen wij in dit verband er bij het dagelijks bestuur op aandringen ook tijdens en na de verbouwing veel aandacht te geven aan een goede binding tussen Almelo en de medewerkers in de buitendienst. Ook wordt in de begroting een flink bedrag opgenomen voor de aanleg van een zonne-energie installaties. In het kader van het energieneutraal maken van ons waterschap hebben wij nog het nodige werk te verzetten. Als CDA-fractie willen wij benadrukken hierbij zeker met andere partners c.q. andere overheden intensief samen te werken. Wellicht in euregionaal verband. Tot slot nog een paar opmerkingen over de tariefontwikkeling. Wij zien op bladzijde 39 een uitwerking van de tariefontwikkeling voor alle categorieën. Hieruit blijkt dat de gemiddelde limiet van 3,4% uit het bestuursakkoord wordt gehaald. Maar er zijn wel een tweetal vervelende uitschieters met een sterkere verhoging dan gemiddeld namelijk bij de categorie eenpersoonshuishoudens en agrarische bedrijven. Wij begrijpen de uitleg van de totstandkoming van deze cijfers maar het onderstreept nogmaals de noodzaak van een bestendig en duurzaam financieel beleid. In het bestuursakkoord hebben wij daarover duidelijke afspraken gemaakt. Dat is onze bijdrage in eerste termijn.

De voorzitter: Dank u wel. Dan is het woord aan de VVD de heer Rijtema.

De heer Rijtema (VVD): Dank u wel voorzitter.

Voorzitter, collega bestuursleden, de VVD heeft kennisgenomen van de 'old School' bestuurlijke voortgangsrapportage en programmabegroting 2020-2023. De stukken geven een beknopt en duidelijk inzicht in hoe wij ervoor staan en wat wij de komende jaren kunnen verwachten volgens de tot nu toe gehanteerde presentatietechnieken van de verschillende programma's. 2020 wordt neergezet als een overgangsjaar. De VVD hoopt echter dat dit de laatste presentatie van de programma's op deze wijze is en dat de volgende BVR en begroting een basis vinden in de nieuwe bestuurlijke werkwijze en het dit voorjaar afgesloten bestuursakkoord. Wij willen als VVD een korte overgang naar de uitgangspunten van het bestuursakkoord en niet te lang blijven hangen in oude en vertrouwde programmaverantwoording en begrotingsopbouw. De volgende keer verwachten wij een verantwoording met nieuwe en goed meetbare parameters gebaseerd op een integrale toepassing van de uitgangspunten van het bestuursakkoord. Wij zouden als VVD op dit punt graag een concrete toezegging van het dagelijks bestuur krijgen dat dit ook gaat gebeuren. Daarnaast zal dan duidelijkheid verschaft moeten worden hoe wij de nieuwe beleidsuitgangspunten gaan communiceren. Zowel extern als intern binnen de organisatie Vechtstromen. Wij kunnen ons niet permitteren dat het door het bestuur en het managementteam ontwikkeld beleid en uitgangspunten niet bekend zijn op andere plekken binnen Vechtstromen en die niet breed gedragen worden door alle geledingen van de organisatie. Als wij dat niet kunnen bewerkstelligen zullen wij steeds achter de feiten aanlopen en is nieuw beleid gedoemd te mislukken dan wel pas realiseerbaar tegen onnodig hoge kosten. Voor de VVD geldt niet alleen dat de kosten voor de baten uitgaan maar vooral ook dat kennis en expertise voor het resultaat uitgaan. Als nieuwe projecten uitgevoerd worden moeten alle aspecten van wat wij samen willen meegenomen worden. Of dit nu energietransitie, klimaatmaatregelen, biodiversiteit of kerntaken betreft, beschouw het integraal, combineer mogelijkheden en maak werk met werk. Dan is met eenzelfde budget vaak veel meer mogelijk dan vooraf gedacht. De VVD ziet graag een proactief en dynamisch waterschap waar iedereen weet waar men mee bezig is en nadenkt over hoe hij of zij beter en slimmer kan samenwerken. Wat dat betreft heeft het ontwikkelen van een nieuwe communicatievisie voor ons hoge prioriteit evenals het nu al beginnen met nadenken over het oplossen van droogteproblematiek voor de komende jaren voor de hoge Twentse en Drentse zandgronden. Maak ons watersysteem nog functioneler dan het nu al is. Gebruik de aanwezige potentie.

De VVD overweegt dan ook een motie in te dienen waarin het dagelijks bestuur wordt opgeroepen nog meer haar best te doen projecten op alle aspecten van het bestuursakkoord te beoordelen en potentiële mogelijkheden om deze te integreren mee te nemen. Niet alleen de nieuwe projecten en programma's maar ook de lopende zaken moeten hierop bekeken worden zodat wij geen jaar verspillen door achter de feiten aan te lopen en later moeten vaststellen dat het anders of beter had gekund. Wij hopen dat het dagelijks bestuur en de gehele organisatie deze handschoen oppakt zodat er zowel in Twente maar zeker ook in Drenthe een innovatief en dynamisch waterschap zichtbaar is die de belangen van al haar ingezetenen effectief en doelmatig behartigt. In die zin rest mij over de BVR nog één vraag. Bij de inleiding schrijft u dat het volgend voorjaar tot een integrale bestuurlijke afweging van keuzes in de programma's gekomen wordt. Ik ben benieuwd of dit het volgend voorjaar betreft 2021 of komend voorjaar 2020? De VVD hoopt van harte dat het laatste het geval is. De VVD kan zich voor nu vinden in de overgangsrapportage en begrotingsopzet en laat het indienen van de motie in tweede termijn afhangen van de reactie en beantwoording van het dagelijks bestuur. Tot zover. Dank u wel.

De voorzitter: Dan geef ik het woord aan de fractie Landbouw de heer Siebring.

De heer Siebring (Landbouw): Ja, dank u wel voorzitter. Het eerste jaar van de tweede bestuursperiode van waterschap Vechtstromen is bijna voorbij. Er is het afgelopen jaar veel tijd geïnvesteerd in het vernieuwen van de bestuurlijke organisatie. Het algemeen bestuur komt duidelijk in een andere positie en heeft daaraan meegewerkt ook door middel van een eigen werkgroep.

Dat de nieuwe doelen in het bestuursakkoord nog niet helemaal zijn ingevoerd in het lopende jaar is begrijpelijk. Echter staat ook in de begroting dat een en ander zijn beslag de komende jaren nog moet krijgen. Ik ga ervan uit dat wij daarover als algemeen bestuur tijdig worden geïnformeerd en ook daarin kunnen bijsturen als dat nodig is. Nu een aantal opmerkingen over de begroting. Allereerst de complimenten voor de heldere verslaggeving en de uitgebreide beantwoording van de technische vragen. Wij vinden het goed dat assetmanagement verder wordt doorontwikkeld. Hierdoor krijg je de basis beter op orde en kom je minder voor onvoorziene investeringen of onderhoudskosten te staan. De al lang gewenste aanpassing van de huisvesting hier in Almelo en op andere locaties wordt de komende jaren opgepakt. Wij gaan ervan uit dat het sober en doelmatig wordt uitgevoerd.

Helaas constateren wij dat de schuldpositie van Vechtstromen de komende jaren nog niet verbetert. Wij denken dat het ambitieniveau zich moet verhouden met deze schuldpositie. Wellicht is daar enige bescheidenheid op zijn plaats. Vechtstromen wil duurzaam zijn en zou dat ook in financiële zin moeten nastreven. Wij willen toch niet dat de volgende generaties met de rekening worden opgezadeld? Over de rekening gesproken. Stijging van de lasten voor alle categorieën is gemiddeld 3,4%. Dit is conform het bestuursakkoord. Echter is er een onevenredige lastenverzwaring voor de agrarische sector. Dat deze verhoging een gevolg is van de systematiek is ons duidelijk en ook de uitspraak van de Hoge Raad heeft hierin een oorzaak. Maar bijna 5% stijging is voor veel agrarische bedrijven, die de laatste jaren toch al moeite hebben de eindjes aan elkaar te knopen, een forse toename van de kosten. Als wij nog even doorkijken naar bijvoorbeeld 2023, het einde van de begrotingsperiode, dan stijgt de lastendruk voor deze bedrijven met 580 euro. Daarnaast zijn investeringen die Vechtstromen in het landelijk gebied doet bijna altijd ten behoeve van niet-agrarische projecten. De balans tussen lusten en lasten zien veel agrarische collega's niet meer. Wij zien dat er de komende jaren nog veel projecten op stapel staan waarbij de medewerking van de boeren wordt gevraagd. Zowel bij extreme wateroverlast als bij droogte kan de agrarische sector meehelpen problemen op te lossen. Wij hebben begrepen dat het tariefegalisatiefonds reeds is ingezet om de stijging in toom te houden. Wellicht had er iets meer ingezet kunnen worden. Anderzijds is het ook verstandig nog wat reserves te gebruiken voor de komende jaren. Tot zover mijn opmerkingen in eerste termijn.

De voorzitter: Dan gaan wij naar de fractie Bedrijven de heer Van Keulen.

De heer Van Keulen (Bedrijven): Dank u wel voorzitter. De fractie Bedrijven bedankt bij deze uiteraard het dagelijks bestuur, de collega's van het algemeen bestuur en het ambtelijk apparaat voor de inzet, de duidelijkheid en helderheid van de stukken en de behulpzaamheid bij de behandeling en beantwoording van vragen. Uiteraard zijn wij content met het bestuursakkoord blauw en groen of groen en blauw en zeer content met de nieuwe werkwijze als resultaat van de tweedaagse heidesessie. Dan ga ik kort en niet uitputtend iets vertellen over het watersysteem. Wij zijn benieuwd naar de resultaten van de onderzoeken en de stresstesten bij de gemeenten en nog veel meer naar het vervolg hierop. Wij pleiten voor een geprogrammeerde aanpak met een degelijke en eerlijke kostenverdeling voor de betrokken partijen waarbij de gemeentelijke rioleringsfondsen wellicht nuttig kunnen zijn. Waar wij ook benieuwd naar zijn is de kwaliteit en het aantal overstorten van de gemeenten. Dit in verband met de komende belastingdiscussie. Wij zullen moeten gaan investeren in een watersysteem om de wateroverlast zoveel mogelijk te beperken en bij droogte nuttig gebruik te kunnen maken van het opgeslagen water. Nota bene is en blijft dit een kerntaak van ons waterschap. Bedrijventerreinen nieuw of bestaand kunnen mogelijk hierbij een rol gaan spelen. Bijvoorbeeld door een waterberging te creëren waarmee een bedrijventerrein aantrekkelijker kan worden. Dus blauwgroene diensten met eigen opbrengsten.

De waterkwaliteit. Een robuuster watersysteem zal nodig zijn om de beschikbaarheid van zoet water op het gewenste niveau te houden voor drinkwaterbedrijven, recreatie en de natuur. Nederland, met name Drenthe en Overijssel, hebben veel baat bij een stabiele beschikbaarheid van zoet water. Grondwater is als integraal onderdeel van het watersysteem essentieel voor de drinkwaterwinning, industrieel proceswater, de landbouw en de natuur. Daarbij neemt het belang van het grondwater voor de energievoorziening en bij droogte snel toe. Denk hierbij ook aan de settingen van gebouwen in veenachtige gebieden. Een flinke stap voorwaarts is gezet in de vorige bestuursperiode met de invoering van het assetmanagement. Echter blijven wij ons zorgen maken over het tempo van de inventarisatie van de kunstwerken en daarmee het beheren en beheersen van onderhoud. Wij willen graag in de commissies, er zijn drie commissies die hierover gaan, regelmatig een overzicht hebben van de geïnventariseerde kunstwerken en van het tempo van de praktische invulling van de databank voor alle assets. Wij zijn ons bewust dat het extra inspanning kost om te komen tot een goed systeem. Een systeem dat echter wel moet leiden en ook zal leiden tot een kostenbesparing en een risicobeperking op korte termijn. Dan de waterketen. De steeds belangrijker wordende rol van het waterschap in het regionaal, economisch beleid in combinatie met stijgende lasten vereist dat het waterbeheer efficiënt wordt geregeld. Ondernemers betalen een significant deel van de kosten voor het uitvoeren van de taken van het waterschap. Een goede samenwerking met het bedrijfsleven zal in de toekomst een actievere rol van het waterschap vragen. Afvalwater wordt niet langer als een afvalproduct beschouwd maar als een bron van duurzame energie, grondstoffen en Schoon water. Het gaat er vervolgens om dat bedrijven en waterschappen deze bron op de meest kostenefficiënte wijze aanwenden. Dit kan betekenen dat in het ene geval doelmatiger en duurzamer is de verwerking van het water op de RWZI te laten plaatsvinden terwijl het in andere geval verstandiger is dit bij het bedrijf te doen. In het laatste geval, let op, zou het waterschap de exploitatie van de zuivering op zich kunnen nemen. En daarom is contact houden met bedrijven, zoals ik al eerder noemde, heel belangrijk. Dan heb ik hier zelf even bijgeschreven: dus weg met een niet uit te leggen anti-afhaaksubsidie.

Dan de achterban MKB-Nederland, VNO-NCW zien met instemming dat met toenemende mate ons waterschap en de waterschappen in het algemeen, drinkwaterbedrijven en gemeenten samenwerken om de gehele waterketen efficiënter en meer toekomstgericht in te richten. Afkoppeling van het hemelwater waarbij regenwater niet in het riool belandt maar in tuinen en sloten en soms in de regenton van Freek Ensink is noodzakelijk om steden en dorpen klimaatbestendig te maken. Voorzitter, ik ben met het laatste kantje bezig, voordat u mij aftimmert. Bestuur en organisatie. De fractie Bedrijven is zeer content met de geoormerkte budgettering voor innovatie maar stelt tevens vast dat wij voor dat geld nog niet zoveel kunnen doen. Maar wij zeggen: het begin is er! Dan willen wij graag iets zeggen over inkoopbeleid. De overheid kan als 'launching customer' bij aanbestedingen een grote bijdrage leveren aan de versnelling van een duurzame samenleving. Dit geldt ook voor de waterschappen. De waterschappen staan dicht bij het bedrijfsleven en hebben veel potentie om bij aanbestedingsprocedures duurzaamheidscriteria op te stellen. Echter, om optimaal gebruik te maken van die mogelijkheden en kansen die duurzaam inkopen biedt is wederom overleg met het plaatselijke bedrijfsleven zeer belangrijk. Vraag van onze kant is of er al ervaring is met het nieuwe inkoopbeleid. Dan zeg ik van onze kant ja maar hoe wordt het ervaren in dit gebouw en kan dat nieuwe beleid binnenkort geëvalueerd worden? Hoe reageren onze regionale bedrijven op dat nieuwe inkoopbeleid? Wij verzoeken vervolgens het dagelijks bestuur de bekende benchmarking tussen de waterschappen voort te zetten. Dat geeft enorm veel inzicht. Dan nog even handhaving en controle. Wij hebben kennisgenomen van onze onacceptabele achterstand in de handhaving. Wij zijn erg benieuwd naar de oplossing op de korte en lange termijn. Ook vinden wij het wenselijk, met name voor de nieuwe bestuursleden in de nieuwe periode, de energiefabriek in Hengelo weer eens op de agenda te zetten inhoudelijk, technisch, kostentechnisch en qua duurzaamheid. Het is een project dat alle kanten raakt. Het is een gigantisch project qua volume, financieel volume. Wij willen dat graag nog eens tegen het licht houden.

Dan maken wij ons steeds weer zorgen over de ontwikkeling van de schuldpositie. De aflossing van de opgenomen leningen wordt naar de toekomst geschoven terwijl nu alle tarieven verhoogd moeten worden om de begroting rond te krijgen. Waarmee wij het overigens wel eens zijn. Minder uitgeven en bezuinigen, niet op de kerntaken, zal wellicht noodzakelijk zijn om de lasten voor burgers en bedrijfsleven niet extra te verhogen. Andere kant van de medaille. Denk nog eens meer na over opbrengsten van de blauwe diensten, nieuw water, vergelijk het maar met zuiveren van afvalwater bij bedrijven, gebruik van grijs water. Eind goed al goed. Wij gaan akkoord met de jaarrekening, daarmee bedoel ik het voortgangsrapport. Ik vind dat een heel moeilijk woord. Ik noem het altijd gewoon de jaarrekening. En het begrotingsvoorstel en wensen het dagelijks bestuur en de organisatie veel sterkte en wijsheid voor het komende jaar waarbij de fractie Bedrijven wederom zal trachten bij te dragen aan kritische beschouwingen en positieve voorstellen. Dank u wel.

De voorzitter: De fractie Natuurterreinen de heer Alberts.

De heer Alberts (Natuurterreinen): Meneer de voorzitter, dames en heren. Evenals voorgaande jaren begin ik met een woord van waardering voor de werkorganisatie. Dit geldt zowel voor mensen binnen als buiten. Het voortschrijdend proces naar een moderne, professionele en flexibele netwerkorganisatie gaat onverminderd door. Zeker met het nieuwe bestuur dat dit voorjaar is aangetreden. Wij willen hierbij ook nadrukkelijk de fractieondersteuners noemen. Nieuwe mensen, nieuwe ideeën, nieuwe kennis en kunde, verjonging met ook weer een eigen dynamiek. Een mooie mix van jong en oud, man en vrouw gaf ook een extra dimensie bij de bijeenkomst in De Lutte met onder andere concrete voorstellen voor een nieuwe manier van werken als resultaat. Nieuwe verhoudingen tussen algemeen bestuur en dagelijks bestuur en dat binnen het gegeven van een monaal bestuursstelsel. Het is niet bij woorden gebleven maar wij zijn ermee aan de slag gegaan. Ons nieuwe, breed gedragen bestuursakkoord, jammer dat er toch een of twee partijen niet hebben ondertekend, biedt een kader om vanuit onze eigen bestuurlijke taken en verantwoording een bijdrage te leveren aan de thema's klimaatadaptatie en mitigatie, waterkwaliteit en duurzaamheid. Waarbij wij in toenemende mate met wisselende partners zullen moeten werken aan de toekomstige, bestendige inrichting van stedelijk en landelijk gebied waarbij het bij het ene gaat om met name droge voeten en bij het andere om landgebruik dat direct afhankelijk is van de kwaliteit en beschikbare hoeveelheid grond- en oppervlaktewater, landbouw en natuur. Een gemeenschappelijk belang dat aan de andere kant vaak tot spanning leidt. Mogelijk dat het gezamenlijk probleem van watertekort bij langdurige droogte een brug kan slaan tussen beide belangen. In dit dossier zijn Vitens als drinkwaterproducent en de provincie als vergunningverlener en handhaver belangrijke spelers. Wat betreft de voorbereiding op langere perioden van watertekort bestaat de indruk dat beiden wel een paar tandjes mogen bijzetten. Dit geldt met nadruk ook voor de publieksvoorlichting. Wij denken dat hier nog veel te verbeteren en te winnen is. Wij zouden als waterschap assertiever moeten zijn, meer op de strepen moeten gaan staan ten aanzien van onze taken en verantwoording naar onze ingelanden.

In het bestuursakkoord hebben wij ambities neergelegd. Gezien de complexiteit daarvan en plaats in tijd en ruimte vragen die om een watervisie voor lange termijn. Een stip op de horizon. Een belangrijk punt blijft het realiseren van de doelstellingen van de kaderrichtlijn Water. Het gaat niet alleen over het inrichten van watergangen maar vooral ook om het afvangen van microverontreinigingen en medicijnresten. Ten aanzien van waterkwaliteit, voldoende water op het juiste moment op de juiste plaats, ecologie en biodiversiteit zou meer gezocht kunnen worden naar synergie in de te nemen maatregelen. Daarnaast het koppelen van belangen en belanghebbende partijen op basis van wederzijds voordeel. Financieel of qua doelrealisatie. Het gaat daarbij om het vinden van een goede balans waarbij ik wel wil opmerken dat natuur ook een niet in geld uit te drukken intrinsieke waarde in zich draagt.

Door de terrein beherende organisaties en het Drents en Overijssels particulier grondbezit wordt gewerkt aan een agenda waarin wordt aangegeven wat hun wensen zijn en wat zij te bieden hebben ten aanzien van klimaatadaptatie en mitigatie, waterkwaliteit en CO²-vastlegging. Ik kom daar te zijner tijd op terug.

Nieuwe wegen verkennen, nieuwe uitdagingen aangaan kortom werk aan de winkel. Het is daarom goed dat wij samen besloten hebben tot het instellen en vullen van een innovatiefonds. En dit fonds onder andere aanwenden voor onderzoek naar slimme oplossingen voor problemen waar met name de oostelijke en zuidelijke zandwaterschappen mee te kampen hebben. Denk bijvoorbeeld aan de droogte. Bij dit alles zullen wij er prima voor moeten zorgen dat ons beheer op orde is en op orde blijft. Achterstanden wegwerken waar die zijn, zorgen voor een goede planning in tijd en ruimte van onderhoud en vervanging van de assets. Daarbij het algemeen bestuur bij de les houdend. Dat geldt overigens voor alle activiteiten. Met de invoering van de nieuwe Omgevingswet zal nog meer dan voorheen de nadruk komen te liggen op samenwerking met anderen. Dat vraagt om het vermogen over de eigen grenzen heen te kijken. Wat de samenwerking met onze Duitse partners betreft ook in letterlijke zin. Dit gegeven onderstreept het belang van een duidelijke en transparante eigen visie op waterbeheer en bij het bestuur voor het werken in complexe omgevingen bij de werkorganisatie. De recentelijk gepresenteerde klimaatatlas is al een stap in deze nieuwe vorm van samenwerking. Interessant wordt het vervolg met onder meer vragen wie waar of waarvoor verantwoordelijk is, wie de lead heeft en wie de kostendragers zijn. Een leerproces. Als het bestuur van Vechtstromen bevinden wij ons in een turbulente tijd van botsende belangen, onzekerheid bij ondernemers, populisme en herschikking van posities. Wij wensen ons toe dat wij met wijsheid en respect voor elkaar en de verschillende belangen die wij vertegenwoordigen ons werk zullen blijven doen en steeds de dialoog blijven zoeken. Dank u.

De voorzitter: De fractie ChristenUnie de heer Tromp.

De heer Tromp (ChristenUnie): Geachte voorzitter, het boek Spreuken is een boek vol wijsheden. Zo las ik onlangs vrij vertaald de spreuk: 'Als je in het water kijkt zie je de weerspiegeling van jouw gezicht'. Op diezelfde manier weerspiegelt het hart van de mens de mens. Een wijs woord als u het mij vraagt. De kern of het hart van ons werk is water en water is de spiegel van ons werk. Wat zien wij als wij naar en in het water kijken? Het bestuursakkoord en de programmabegroting helpen ons in die spiegel te kijken. Wij danken het bestuur en de organisatie voor de stukken en wij danken de organisatie voor het dagelijks werk. Wij zetten in op een blauwgroene toekomst waarin klimaat, waterkwaliteit, duurzaamheid en de organisatie van groot belang zijn en iedereen moet hieraan mee kunnen doen.

Droogte en wateroverlast als gevolg van het veranderd klimaat. Dan komt het aan op waterbergen en sparen. Extreme wateroverlast kan een ramp zijn voor de oogst of een woonwijk, in no time is alles verwoest. Met alle gevolgen van dien. Droogte pakt het minder spectaculair aan maar met zeker zo'n ernstige gevolgen. De ChristenUnie hecht veel waarde aan de lopende programma's zoals Deltaplan Agrarisch Waterbeheer, Landbouw en natuur op peil en de zoetwatervoorziening Oost-Nederland. De volgende vraag staat wat ons betreft centraal. Waar kunnen wij water vasthouden? Want daar vinden wij appels voor de dorst en hier ligt geen kloof tussen landbouw en natuur maar hier ligt de brug. Wat zit er in ons water en wat zit er niet meer in? Nog niet lang geleden waren de Regge en de Vecht open riolen, smerige, stinkende, schuimende stromen. Dorpen en stadjes keerden het water letterlijk en figuurlijk de rug toe. En kijk nu naar bijvoorbeeld Ommen of Hardenberg. De stad keert weer om met het gezicht naar het water, woningbouw, horeca en recreatie. Wie aan de Vecht zit, zit goed. De waterkwaliteit is zoveel verbeterd maar kijken wij iets dieper dan zien wij microverontreinigingen en medicijnresten. Wij kunnen de gevolgen niet overzien.

De zuiveringen doen wat zij moeten doen en daarom is het hoog tijd een trap bij te schakelen. De ChristenUnie vindt het tijd te investeren in een extra zuiveringstrap. Wij zijn benieuwd naar de stip op de horizon van het dagelijks bestuur en vooral welk tijdspad daaraan hangt. Deze trap is een noodzakelijke stap in het zuiveren van deze stoffen. Hard nodig om de slag te maken en de doelen te behalen, zeker in ons gebied waar de beken in tijden van droogte enkel gevoed worden vanuit onze rioolwaterzuivering. De kaderrichtlijn Water staat voor ons niet ter discussie. Deze doelen gaan wij halen. Er is inmiddels veel kennis vanuit innovatie en onderzoek. De vraag is wat wij gaan toepassen.

Dan het begrip duurzaamheid. Een containerbegrip en inmiddels flink uitgekauwd. Graag maken wij van de gelegenheid gebruik de smaak weer een beetje terug te brengen. Ik citeer enigszins samengevat Dr. Martine Vonk, ons helaas recent overleden. Zij geeft het volgende aan: “In duurzaamheid zit het woord duren.” Het gaat dus om een manier van leven, van besturen, van keuzes maken die ook op langere termijn kan voortduren. Maar voortduren zegt nog niets over de richting of de inhoud. Wij moeten het dus hebben over wat wij dan willen laten voortduren. En daarmee gaat duurzaamheid over de visie op kwaliteit van leven van mens en natuur op lange termijn. Drie dilemma's: 1. Ik en de ander. 2. Nu en later en 3. Materieel en immaterieel. Over het dilemma 'ik en de ander' ziet de ChristenUnie een belastingstelsel waarbij uitgegaan wordt van de principes: de gebruiker en vervuiler betaalt en de sterkste schouders dragen de zwaarste lasten. Over het dilemma 'nu en later' ziet de ChristenUnie een belangenafweging tussen de functies waarbij wij meer en meer op zoek gaan naar systeem- en stroomgebied oplossingen. Over het dilemma 'materieel en immaterieel' zien wij het klimaatvraagstuk niet oplossen met technische maatregelen. Als waterschap staan wij voor vergaande keuzes. Niet gemakkelijk. Het kan bovendien ingaan tegen huidig gebruik en cultuur. Cultuurverandering, misschien wel de grootste opgave. Ook hier doet iedereen mee. De organisatie krijgt het voor de kiezen. Omgevingswet, assetmanagement, digitale transformatie dat is wat de ChristenUnie betreft pure noodzaak. Het is ook een uitdagend perspectief deze speerpunten te integreren in de dagelijkse praktijk en een uitdagende organisatie is een aantrekkelijke organisatie. Wij wensen het management toe dat deze speerpunten deze uitstraling mogen hebben en zullen ons steentje daaraan bijdragen. Wat ons betreft is en blijft Vechtstromen een organisatie waar mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt hun draai kunnen vinden. Wordt hieraan al concreet invulling gegeven? En welke ambitie heeft Vechtstromen? Hoeveel mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt hebben in 2023 een vaste plek binnen onze organisatie?

Tot slot. In de spiegel kijken en tegelijk het hoofd financieel boven water houden. De ambitie druipet van ons bestuursakkoord af. Laat helder zijn dat deze ambitie wat ons betreft de inkleuring van een duurzame koers is. Maar, niet alles kan nu en niet alles kan tegelijk en worden gerealiseerd. En wat mag het kosten? Wij vragen ons af hoe het investeringsbudget zich verhoudt met deze ambitie. Zijn en blijven wij in balans? Voor nu. Wij zitten in een overgangsjaar. De begroting heeft de focus op 2020. Bestaande afspraken zijn doorgevoerd en wij zullen in de komende tijd als nieuw bestuur de lijnen voor de toekomst verder uitzetten. Wat de ChristenUnie betreft worden de lasten sociaal en rechtvaardig gedeeld. Wij verschuiven de rekening niet verder naar de ingezetenen. Wij hebben de overtuiging dat de huidige tariefdifferentiatie geen recht doet aan de financieel kwetsbare huishoudens. Wij zijn dankbaar voor een ruimhartig kwijtscheldingsbeleid maar pleiten tegelijk voor een duurzaam en toekomstbestendig stelsel. Hiertoe roepen wij de Unie van Waterschappen op met een proces te komen om een nieuw belastingstelsel te herzien en onder andere het punt van tariefdifferentiatie opnieuw mee te nemen bij de totstandkoming van het nieuwe stelsel. De ChristenUnie is voorstander van de principes die ten grondslag liggen of zouden moeten liggen aan een nieuw belastingstelsel te weten: het profijtbeginnsel, de kostenveroorzaking en de vervuiler betaalt.

Hierin komt tot uitdrukking dat wij voorstander zijn van vergroening van de belastingen waarbij de belastingdruk verschuift naar milieubelastende activiteiten in plaats van bezit of inkomen. Voorzitter, ik sluit af met de volgende oproep: Laten wij elke keer als wij het bestuursakkoord erbij pakken en de titel lezen ons beseffen dat wij in een spiegel kijken. Een blauwgroene toekomst waaraan iedereen kan meedoen. Op die manier kunnen wij de juiste, duurzame keuzes maken. En Gods zegen daarbij is onze wens. Dank u.

De voorzitter: Dan geef ik het woord aan de fractie AWP de heer Wispels.

De heer Wispels (AWP): Dank u wel voorzitter. De fractie Algemene Waterschapspartij heeft kennisgenomen van de bestuurlijke voortgangsrapportage 2019 met de programmabegroting 2020-2023. Deze zijn wederom goed leesbaar. Een mooi voorbeeld van het streven naar een transparant bestuur. Onze complimenten hiervoor. Dat gaat naar de gehele organisatie. Beide rapporten bekijkend, dat doen wij vanuit onze positie dat wij agenderend en kaderstellend zijn maar ook dat wij controlerend zijn en alle belangen proberen te vertegenwoordigen. Maar wel vanuit onze ingezetenen. Als nieuw bestuur kijken wij terug op ons voorgaande fusiebestuur zoals zij door water verbonden vijf jaar ons waterschap Vechtstromen op koers heeft gezet. Wij spreken van een overgangsbegroting en focussen ons nog op het komende begrotingsjaar, waarmee wij ons voorlopig beperken en de huidige koers bestendigen. Na een jaar van campagne en verkiezingen hebben wij een gedragen bestuursakkoord met veel groenblauwe ambities en met een gemiddelde lastenstijging van 3,4%, die zal afnemen met dank aan de organisatie die een taakstelling van 4 miljoen euro tot zich neemt. De AWP heeft ook haar steun gegeven en is gevraagd uitvoering hieraan te geven. Dat doet de AWP meer dan met een ambitieuze portefeuille en in een nieuwe, duale en zoals mijn buurman al aangaf monale bestuursstijl. De fractie AWP wil uit de voorliggende stukken twee punten lichten of bevragen aan het dagelijks bestuur. Met de extra investeringen in beheer op orde inclusief het onderdeel VTA (Veiligheid, Toezicht en Handhaving) is de bedrijfszekerheid vergroot op onze kapitaalintensieve goederen, ook wel maatschappelijke activa genoemd. Zoals onze huisvesting, bruggen en stuwen. Als maatschappelijke eigenaar en rentmeester is dat een zeer goede zaak. Hiervoor complimenten. Onze vraag blijft of er al inzichten zijn nu wij de komende bestuursperiode het assetmanagement procesmatig op orde krijgen.

De tweede vraag. Het investeringsplaatje laat systematisch een beeld zien dat wij keurig binnen het afgesproken plafond blijven. Dat kunnen wij dan toekomstbestendig doen met droge ogen of met de huidige woordspeling van de buurman dat water een spiegel is en dat de ogen ook kunnen zijn, dat kunnen droge ogen of huilende ogen zijn, zeker wanneer er te veel wateroverlast is. Blijven wij dat dan geloven, als wij weten dat er nog zoveel op ons afkomt? Ik noem onder andere de opgave van het waterbewustzijn oftewel sociale innovatie via educatie om microverontreinigingen zoals zeer zorgwekkende stoffen, PFAS, medicijnresten, microplastics en gewasbeschermingsmiddelen zoals glyfosaat en GenEx te zuiveren. Hoe gaan wij om met de PAS of de CO² evenals onze extra uitgaven voor de PRA en het stedelijk water? Daar horen wij van het dagelijks bestuur graag een antwoord op. Dan kijkend naar de betaalbaarheid op lange termijn. Wij lezen een duurzaam financieel beleid. Ondanks dat de dalende lijn van onze bestemmingsreserves het weerstandsvermogen op orde is en de schuldenlast groen oogt maakt de AWP zich wel degelijk zorgen over de lange termijn en of onze lastendruk betaalbaar blijft voor alle vervuilende en profijt hebbende belangen. De weeffout in ons belastingstelsel binnen de categorie Ongebouwd met wegen is nog niet ongedaan gemaakt terwijl de tweede weeffout binnen categorie Gebouwd zichtbaar wordt. De ingezetenen met een woning betalen naar verhouding steeds meer ten opzichte van bedrijfsgebouwen. Indicatief is dat in de afgelopen 10 jaren misschien wel 10%. Dan praten wij dus nog niet over de tariefdifferentiatie. Slotconclusie: het bestuurlijke dashboard overziend, zien de kernindicatoren er wederom prachtig 'green' uit. Dat kunnen wij humor noemen maar dan moeten wij alles eerst heel kritisch nakijken. Zowel in de taakstelling, opgaves, doelstellingen als in de financiële vertaling onze complimenten.

Namens de fractie AWP dank ik u voor uw aandacht in de eerste termijn.

De voorzitter: Dan geef ik het woord aan de OUDERENPARTIJ de heer Schoo.

De heer Schoo (OUDERENPARTIJ): Ja, dank u wel voorzitter. Ik moet er even bij zeggen dat ik ook mede namens mijn collega van 50PLUS de heer Meijboom spreek. Besluiten kan ik niet namens hem. Ik kan niet dubbel stemmen maar ik kan wel zijn gedachten naar voren brengen. Tussen haakjes, hij heeft zijn briefje niet ingeleverd voor deze begroting dus ben ik vrij om alles te zeggen. Allereerst wil ik de organisatie bedanken voor de duidelijke stukken en de collega AB-leden en het dagelijks bestuur bedanken voor de goede samenwerking. Ik moet wel kwijt dat dit bestuur en het dagelijks bestuur prettig met elkaar omgaan, zakelijk met elkaar omgaan en zo nu en dan is er ook veel humor en dat spreekt mij op zich wel aan. Even naar de begroting. Ik ben nog niet zover dat ik het bestuursprogramma ga ondertekenen. Ik ben blij dat ik nog even de vrije hand heb. Over de programmabegroting en de verordeningen van de belasting heb ik lang gewikt en gewogen samen met mijn collega Meijboom maar wij zullen dat in eerste instantie niet gaan goedkeuren. Wij willen onze goede wil tonen en omdat wij het bestuursprogramma niet ondertekend hebben wel meebesturen dus gaan wij voor deze keer akkoord. Wat ik mij wel afvraag is of ik nog een tijd zal meemaken dat de tarieven naar beneden gaan? Want het gaat elk jaar omhoog. Voor de een wat meer dan voor de ander maar wij zouden graag nog willen meemaken dat wij de tarieven naar beneden kunnen bijstellen. Dat zal wel een gedachte zijn die weer te positief is. Maar ik hoop het wel en ik zal ook mijn best daarvoor doen.

Dan de verbouwing van dit kantoor. Op zich een goede zaak maar ik waarschuw voor twee dingen: maak het niet te pompeus, maak het zakelijk, goed en degelijk. Waarbij daarom deze extra waarschuwing is voor de ICT. Dat zijn van die, laat ik het maar heel voorzichtig zeggen, mensen die heel creatief in de boekhouding zijn met centen. Want het begint op 1,5 miljoen euro en het eindigt meestal op 5 tot 6 miljoen euro. Ik zou ervoor willen waarschuwen dat wij als Vechtstromen met die mannen of die organisaties goede, duidelijke afspraken maken, zwart op wit, wat er van hen verwacht wordt en wat zij leveren. Dat laatste is soms ook een heel debacle. Daar kan ik diverse voorbeelden van noemen. Pas nog meegemaakt. Dat is een waarschuwing en dan zou ik ook de mensen die het over crisis hebben toch wel een beetje tot bedaren willen brengen. Van het woord stikstofcrisis heb ik nog van niemand uitgelegd gekregen wat dat precies inhoudt. Stikstofcrisis en mijn collega Ensink noemde er nog een paar. Wij moeten elkaar niet bang gaan praten, men moet ook niet de kop in het zand steken want dat lukt niet goed maar steeds over crisis praten demotiveert mensen. Wat er aan Nederland schort en vooral vanuit Rutte zijn kant is dat hij geen uitleg geeft. Hij creëert geen draagvlak. Als hij dat niet doet krijg je die reacties die wij nu allemaal in de media en onder de mensen zien. Getuige de boeren, de mensen in de zorg, de mensen in het onderwijs. Er wordt niet goed uitgelegd wat nu de bedoeling is. Men moet door de zure appel heen bijten. Als men vervelende mededelingen heeft moet men gewoon man en paard noemen. Men draait er omheen. Want de hele stikstofdiscussie is volgens mij grote flauwekul. Je moet nuchter blijven. Je moet de zaken aanpakken die je op jouw weg tegenkomt maar niet alles gaan generaliseren in dat het onder het stikstofprobleem hoort. Dat is gewoon niet goed. In het verleden zijn er fouten gemaakt door mensen, door organisaties, door overheden, doordat zij bepaalde dingen niet goed aanpakten. Daar hebben wij nu een beetje het nadeel van. Maar het is zwaar overdreven. Men praat elkaar de put in en daar moet men mee ophouden. Men moet positief zijn. Als er een probleem is moeten wij dat met zijn allen proberen te analyseren en aan te pakken. Maar dat niet allemaal benoemen als crisissen want mensen worden er hoor en dol van. Als je de mensen in de straat spreekt vraagt men waarvoor dat allemaal is en waarom wij dat moeten betalen. Ik zei dat het allemaal bij dat stikstofbeleid hoort en het bij het gemeentebeleid hoort. Ik zeg dan dat de onroerendgoedbelasting omhoogvliegt, dat het waterschap omhoogvliegt, alhoewel het hier misschien een beetje meevalt. Maar ik hoor ook andere waterschappen waar het met 10 tot 15% tegelijk gaat. Het is allemaal niet zo heel makkelijk.

Wat ik wil zeggen: blijf nuchter nadenken en nogmaals is dit de bijdrage voor onze eerste termijn.

De voorzitter: Dan gaan wij naar de fractie Water Natuurlijk tot slot. Gezondheid mevrouw Merz. Het woord is aan de heer Nicolaï.

De heer Nicolaï (Water Natuurlijk): Ja dank u voorzitter. Onze voorzitter vroeg ons te dichten en voor dat verzoek konden wij niet zwichten. Velen van jullie spraken mooie woorden die wij van Water Natuurlijk met belangstelling hoorden. Vergeten doen wij ze dan ook zeker niet. De hartelijke groeten van Sint en Piet. Nu serieus. Beste collega's, voorzitter. Wij kijken terug op een bijzonder jaar. Een jaar waarin wij druk waren met verkiezingen, kandidaten vinden, campagne voeren en uiteindelijk verkiezingen. En de grootste waterschapspartij worden. En dat gaf ons de verantwoordelijkheid te proberen een coalitie te vormen. Met behulp van formateur Bart Krol is er een coalitie gevormd. Met een groen bestuursprogramma dat bijna unaniem op steun kon rekenen. Wij hopen in de toekomst nog steeds unaniem. Een bestuursprogramma dat ambitie maar ook realisme uitstraalt en met een programma waarin wij tijdens een erg plezierige tweedaagse gezamenlijk met alle fracties bestuurlijke vernieuwing op de rails gezet hebben. Wij zijn inmiddels een halfjaar bezig. In plaats van commissiedagen hebben wij nu PEILDagen. Wij kennen agendacommissies. De PEILDagcommissies worden voorgezeten door AB-leden en dat bevalt uitstekend. Het dualisme begint terrein te winnen maar het zijn wel erg lange vergaderdagen en het aantal ondersteunende commissies is groeiende. Willen wij dit? Is het ook voor de kleine fracties te doen? Over een half jaar gaan wij evalueren, het goede behouden en hetgeen niet bevalt aanpassen.

Afgelopen jaar kenmerkte zich voor het tweede achtereenvolgende jaar als een kurkdroog jaar. Natuur en landbouw hebben flink geleden. Voor onze waterschapsorganisatie betekent dit langdurig extra inspanningen. Er is gedaan wat mogelijk is om de schade zoveel mogelijk te beperken. Wij willen dan ook graag een compliment geven aan de organisatie dat zij daarin geslaagd zijn. Maar tegelijkertijd geeft de droogte van de laatste jaren ook aan dat wij nog voortvarender aan de slag moeten met onder andere ruimtelijke adaptatie en ons gebied klimaat robuust te maken. Wij moeten droogte maar ook een teveel aan water maximaal het hoofd kunnen bieden. Daarnaast ook accepteren dat wij als waterschap niet alle extremen kunnen oplossen. Wij zijn tekort bezig vinden wij als Water Natuurlijk om inhoudelijk veel over de programma's te kunnen vertellen. En dat gaan wij dan ook niet doen. Eén project willen wij wel met name noemen en dat is de afronding van het project Reggedal Enter. Een Schoolvoorbeeld van een klimaat robuust beekherstelproject. KRW, natuur, klimaatbestendigheid, veiligheid en recreatief medegebruik. Dat alles gerealiseerd met zeer veel draagvlak in het gebied. Onze complimenten voor het projectteam dat dit voor elkaar heeft gekregen. Wat wij deze bestuursperiode willen en ook verwachten is dat er bij al ons handelen als waterschap nagedacht wordt over vergroening en duurzaamheid. Ook de VVD heeft dit al genoemd. Of het nu over het aanleggen van zonnepark of over het vervangen van een stuw gaat. En zo ook bij de komende aanpassingen aan ons kantoor en de directe omgeving daarvan. Duurzaamheid en vergroening moeten daar vanzelfsprekende onderdelen van zijn. Het komende jaar zullen wij de voortgang op vergroening en duurzaamheid zeer kritisch volgen en zullen waar nodig om aanscherping vragen. Het huidige maaibeleid is voor ons wat dat betreft echt een zorgenkind. Daar valt nog zeer veel winst te halen. Biodiversiteit vergroten moet ook een speerpunt zijn en natuurlijk de voortgang Kaderrichtlijn Water (KRW), Natura 2000. Het zal een hele uitdaging gaan worden om deze doelen op tijd te gaan halen.

In deze korte beschouwing willen wij toch nog iets kwijt over de problemen en uitdagingen waar wij voor staan betreffende stikstof en PFAS. Wij vinden dat wij samen verantwoordelijk zijn voor de problemen en daarmee ook voor de oplossingen. Ook voor ons waterschap heeft het consequenties. Wij hopen dat landbouw, natuur, de bouw niet tegenover elkaar komen te staan maar samen op zoek gaan naar oplossingen.

Een uitdaging waarbij wij een beroep doen op ons nuchtere boerenverstand en op ons nuchtere burgerverstand. Tot slot willen wij de organisatie bedanken voor de goede ondersteuning tijdens ons bestuurswerk. Wij danken de overige fracties voor de plezierige en constructieve samenwerking. In tweede termijn willen wij nog inhoudelijk terugkomen op de belastingverordeningen. Het mag duidelijk zijn dat wij instemmen met de begroting zoals die nu voorligt. De ontwerpbegroting. Tot zover in eerste termijn.

De voorzitter: Dank voor al uw algemene beschouwingen die u heeft ingebracht. U heeft daarbij een heleboel punten voorgelegd aan het dagelijks bestuur. Het dagelijks bestuur zou graag korte tijd willen schorsen om zich te kunnen voorbereiden op de beantwoording van de punten die u heeft aangedragen. Ik stel voor te schorsen voor tien tot vijftien minuten en dan verwacht ik u weer terug in deze zaal. Ik schors hierbij de vergadering.

Schorsing

De voorzitter: Dames en heren wilt u allen plaatsnemen? Ik heropen de vergadering en geef voor beantwoording van het dagelijks bestuur in eerste termijn als eerste het woord aan de portefeuillehouder Financiën de heer Stegeman.

De heer Stegeman: Dank u wel. Het is voor het dagelijks bestuur goed te horen dat er in zijn algemeenheid complimenten zijn uitgegeven ten aanzien van zowel de presentatie van de stukken als de constatering dat de sfeer en de samenwerking goed is. Ik denk dat wij daar met zijn allen baat bij hebben in de dagelijkse overbrenging in de organisatie. Er zijn door een aantal fracties willekeurig opmerkingen geplaatst over de tariefontwikkeling dan wel de schuldpositie. Formeel kan ik daar slechts op antwoorden dat het beide zaken zijn waarover uiteindelijk het algemeen bestuur bij voorliggende stukken een oordeel moet vellen. Ten aanzien van de schuldpositie moeten wij er steeds aan blijven denken dat het een wisselwerking is tussen enerzijds tariefontwikkeling, anderzijds de schuldpositie en anderzijds het ambitieniveau. De bekende drie raderen die in elkaar haken. Op het moment dat je bij de ene iets gaat verschuiven heeft dat ook consequenties voor de andere raderen. Daarover hebben wij bepaalde afspraken gemaakt en het is aan u of u die afspraken langer wilt respecteren of wilt wijzigen. Wat een cruciaal onderdeel daarin is, is ook de kostentoedeling. U bepaalt de kostentoedeling en vervolgens komt er een rekenkundige verdeling uit in relatie tot de verhouding tussen inwoners c.q. bedrijven c.q. Ongebouwd. Dus wij herkennen de verschillende opmerkingen maar gaat u er uiteindelijk samen over op welk niveau u dit wilt vaststellen.

Door de VVD is concreet gevraagd naar de transitie, zo noem ik het maar even in mijn eigen woorden, waarbij wij in het verleden werkten vanuit programma's en nu toewerken naar thema's en daarbij vraagt u ook concreet de toezegging of wij daarvoor in de werkwijze parameters willen opnemen ten aanzien van de onderwerpen: is het integraal, is het duurzaam, is het ... ja noem alle elementen maar op? Het is voor ons op dit moment heel moeilijk een keiharde toezegging hierop te doen. Wij zijn voornemens, ik denk dat dit een mogelijkheid kan bieden... Er is een werkgroep die bezig is ten aanzien van duurzaam financieel beleid want dat is vaak de achterliggende notitie. Daarin kunnen wij aandacht besteden aan de werkwijze van presentatie hoe wij vanuit het dagelijks bestuur-zaken bij u kunnen aanleveren. Uiteindelijk praat u als algemeen bestuur in die commissie mee over de gewenste parameters die u daarin verwezenlijkt wil zien voor zover dat technisch mogelijk is. In die zin leggen wij de bal graag terug. Wij staan er in principe welwillend tegenover maar het is voor vanavond te vroeg om daarover een keiharde toezegging te doen. Want dan zouden wij in feite vooruitlopen op het werk dat de commissie nog moet gaan doen. Oké. Richting de heer Van Keulen zou ik willen zeggen dat wij absolute helderheid zullen bieden over de jaartallen. Enerzijds wordt met het voorjaar bedoelt het voorjaar van 2020 en anderzijds ben ik nog blij met uw steun voor de jaarrekening. Volgens mij hadden wij die al in mei of juni van dit jaar vastgesteld.

Dus, even to the point. De jaartallen zijn de afgelopen zomer, nu en het voorjaar 2020.

Uiteraard zijn wij bereid benchmarking voort te zetten. Uiteraard heeft u er baat bij hoe wij opereren ten opzichte van andere waterschappen. Daarmee kunnen wij aanhaken bij de zaken die ons landelijk worden aangeboden. Er zijn een aantal opmerkingen geplaatst over het belastingstelsel. Voorzitter, het lijkt mij zinvol die vragen straks te betrekken bij de discussie die wij nog gaan voeren ten aanzien van dit agendapunt. Ten aanzien van het maaibeleid kan ik u zeggen dat wij voornemens zijn het eerste halfjaar van 2020 met een nota te komen voor vergroening en biodiversiteit. Wij zijn voornemens dat het maaibeleid daarin een cruciale rol gaat vervullen, dat zal duidelijk zijn. Dus stellen wij voor dan met elkaar de discussie aan te gaan. Tot slot verheugt het mij bijzonder dat ondanks het feit dat de OUDERENPARTIJEN het bestuursprogramma niet helemaal ondersteunen zij al in de eerste termijn een goedkeuring hebben verleend aan de begroting. Mijn hartelijke dank daarvoor. Dit was het voor mij in eerste termijn.

De voorzitter: Dan geef ik graag het woord aan mevrouw Aarnink.

Mevrouw Aarnink: Dank u wel voorzitter. Beste mensen, ik heb velen van u horen praten over een roep voor integraliteit, visie en werk met werk maken. Dat is wel een beetje de rode draad door al uw verhalen en al uw bijdragen. Ik wil op drie aspecten ingaan beginnende met de droogte, waterbeschikbaarheid, wateroverlast en de balans daarin. Ten tweede de KRW en ten derde stikstof/PFAS. Ik begin met de droogte. De zomers van 2018 en 2019 hebben de kwetsbaarheid van ons watersysteem voor klimaatverandering laten zien en de noodzaak, de wake up call zoals wij het hier altijd genoemd hebben, de noodzaak laten zien van wat wij en u allen een veerkrachtig en klimaat robuust watersysteeminrichting noemen. Daaraan moeten wij dus hard werken. De minister heeft ooit gezegd dat wij kampioen zijn in het water afvoeren en dat wij kampioen moeten worden in het water vasthouden. Ik zal u zeggen dat wij dat beseffen en niet wij als bestuur maar de hele omgeving beseft dat dit op de hoge zandgronden met name hier in het oosten van het land geldt. Dus wij moeten aan de bak. Het neerslagtekort was groot. Het heeft zich de afgelopen heel mooi aangevuld, vooral de september en oktober maand hebben geweldig mooie regen gegeven. Dat weten jullie ook allemaal en daarmee is het grondwater weer behoorlijk op veel plekken behalve op de Hondsrug en in de Twentse hoge gronden. Maar dat ontslaat ons niet, gezien wat ik zojuist zei, van het werken aan die lange termijn maatregelen, het werken aan de beleidsnota Robuust Watersysteem waarvan wij in januari tijdens de PEILDag een plan van aanpak en de contouren hebben aangegeven. Wij gaan dat bekijken. Daarmee hebben wij het vraagstuk hoe wij ons watersysteem maar ook ons kostbare grondwater, daar vroeg een van u om, het beste in de winter kunnen vasthouden en daarmee in de zomer de gevolgen van te weinig neerslag en teveel verdamping kunnen verminderen. Want dat is precies het spel dat op de wagen staat hier op de hoge zandgronden. Daarmee hebben wij volgens mij, als wij die nota hebben, ook de watervisie waar u om vroeg. Wij gaan dat ook uitwerken in twee pilots. Daar weet u ook alles van. Daar is de integraliteit, het werk met werk maken samen met de partners onderdeel van de aanpak. Dit voor zover de droogte en wateroverlast.

Dan de KRW. Ja, er is veel te doen. Dat zal u niet ontgaan zijn. Wij hebben nog veel te doen en wij gaan dat ook doen. Wij zijn volop bezig. De heer Nicolai noemde het Reggedal zojuist. Daar hebben wij volgens mij inmiddels 12 kilometer gerealiseerd. Wij realiseren mooi maar wij hebben nog veel te doen. Wij gaan in januari tijdens de PEILDag de contouren bespreken van het derde stroomgebied beheerplan. In dat stroomgebied beheerplan gaan wij samen met u en de provincies bepalen hoe wij op basis van de onderzoeken, de heer Alberts zei dat er veel onderzoek is gedaan ... Sorry, er is veel onderzoek gedaan.

Op basis van die onderzoeken, de ervaringen en ook van andere waterschappen gaan wij bepalen hoe wij hier en daar onze maatregelen gaan aanpassen, hoe wij een aantal waterlichamen integraal gaan aanpakken en een aantal waterlichamen misschien met aangepast beheer gaan doen. Wij gaan dat allemaal in januari bespreken op de PEILDag.

Derde punt is stikstof/PAS. De laatste PEILDag heb ik uitvoerig hierover meegedeeld. Wij zijn die problematiek in kaart aan het brengen. Volgens mij is de toezegging al gedaan, heb ik gedaan, u waar mogelijk op de hoogte te houden van de PAS en de stikstof. De stikstof en de PFAS-problematiek. Ik wil het hierbij laten.

De voorzitter: Dan geef ik het woord aan de heer Van Agteren.

De heer Van Agteren: Ja dank u voorzitter. Ik wil graag ingaan op een aantal zaken die aan de orde zijn gekomen dat is onder andere DPRa/klimaatatlas, assetmanagement en ik wil ook nog kort terugkomen op het handhaven en ons handhavingsbeleid. Met betrekking tot het Deltaplan Ruimtelijke Adaptatie heeft u op de PEILDag de presentatie gezien van de klimaatatlas, die anderhalve week geleden ook de lucht in gegaan is. Met erg veel succes, ik kan niet anders zeggen. Na drie dagen waren er al 7.200 bezoekers op de site geweest. Dan kun je echt wel praten van een hoog aantal. Waarin de gemeenten in Twente in ieder geval nu ook samen met raadsleden maar ook met inwoners aan de slag zijn gegaan. Ik was zelf vorige week dinsdag in Hengelo bij de presentatie van de klimaatatlas en ook de presentatie van ons kasboekje waarin heel duidelijk naar voren kwam dat het verhaal niet alleen vanuit de raadsleden bekeken moet worden maar vooral ook vanuit de samenleving, vanuit de burgers. Dat kwam heel sterk naar voren ook in de hele discussie die na die tijd heeft plaatsgevonden met het risicospel en waarin ook andere gemeenten inmiddels naar mij toe hebben aangegeven dat men wel eens zou willen kijken wat men specifiek voor particulieren en burgers zou kunnen doen. Zoals u weet is 70% van het grondgebied in handen van bedrijven, van particulieren en slechts 30% is in handen van de overheid. Wij hebben dus ook met de klimaatatlas ons heel nadrukkelijk willen richten op de samenleving in zijn algemeenheid zodat je ook op individueel niveau maar ook op perceelniveau kunt inzoomen wat de gevolgen en de risico's zijn. Dan zijn regentonnen, het doorsnijden van de regenpijp maar ook het opvangen van water, groene daken al dat soort maatregelen dingen die bij gemeenten nu sterk naar voren komen omdat daaraan aandacht besteedt moet worden. Dat ook richting de heer Ensink die pleit voor regentonnen. Volgens mij moeten wij dat straks in het totaalpakket zien. Volgend jaar komt de risicodialoog met de samenleving, met bedrijven en burger tot stand. Uitgebreid niet alleen in Twente maar natuurlijk ook in het noordelijk deel waar recent in Emmen de presentatie al heeft plaatsgevonden in de raad van Emmen. Ook daar moet het breder opgepakt worden. Uiteindelijk leidt dat natuurlijk tot maatregelen. De stip is een verre stip, in 2050 moeten wij echt in control zijn. Maar volgens mij komen daar allerlei maatregelen en initiatieven uit die in gezamenlijkheid met gemeenten, particulieren, wooncorporaties, je kunt het zo breed niet noemen, tot stand komen. Wij als waterschap hebben daar ook een rol in. Op dat moment als het speelt komen wij terug naar uw algemeen bestuur om in gezamenlijkheid te kijken onder welke voorwaarden en condities, ook financieel, wij daarin participeren en dat ondersteunen. Het idee is prima en dat leeft volgens mij bij iedereen, ook ten aanzien van de regentonnen. Ook de zorg, richting meneer Van Keulen, over de berging van water, ook door bedrijven wordt volgens mij straks een grote discussie waar ook media vaak aandacht aan kunnen besteden zodat het bij iedereen goed op het netvlies zit. Het project klimaatatlas is echt een interessant onderwerp waarbij wij onze doelen moeten kunnen realiseren op lange termijn.

Assetmanagement, daaraan is door een aantal van u gerefereerd. Het is goed het iedere keer weer te benoemen want het is een belangrijk onderwerp. Wij hebben het als een van onze 25 punten in het bestuursakkoord aangegeven, dat is niet voor niets.

Recent hebben wij de pilot Klein Vechtstromen die wij gedraaid hebben afgerond. In het bestuursakkoord staat vermeld dat wij in 2020 met een implementatieplan komen. Nou, 2020 is lang maar wij gaan zorgen dat het gelijk in januari bij u komt en dat er op de eerstkomende PEIL-dag ruimte voor ingepland kan worden om met elkaar die bredere discussie aan te gaan rondom het hele implementatieplan. Tenminste dat hoop ik. Waarbij wij in 2023 met elkaar moeten zeggen dat assetmanagement als werkwijze bij ons echt ingevoerd is en bij ieder tussen de oren zit en men niet anders meer weet te werken dan alleen op die manier. Dus, goed dat u dit elke keer blijft benadrukken. Het is intern misschien wel een van de allerbelangrijkste opgaven die er is.

Dan punt 3 voorzitter ten aanzien van handhaving. Meneer Van Keulen benoemde dat ook nog even. Volgens mij hebben wij nu echt met elkaar, als algemeen bestuur en dagelijks bestuur, de eerste stap genomen om tijdens de recente PEIL-dag een bepaalde koers te bepalen. Dat moet leiden tot aanpassing van de uitkomsten en de resultaten. Wij hebben nu het uitvoeringsplan voor 2020 op een haar na gevild. Dat komt ook naar het dagelijks bestuur. Dat moeten wij ook nog voor het einde van het jaar bij de provincie hebben. Dat is in lijn met datgene wat u heeft aangegeven. Ik ben samen met u heel benieuwd wat daar straks de uitkomsten van zijn nadat wij na een halfjaar de pilot hebben gedraaid. Om te kijken of dit het effect oplevert dat wij graag zouden willen zien. Dus, goed dat wij daar met elkaar de vinger aan de pols hebben want de handhaving kan ons op heel veel andere terreinen helpen, ook in de Kaderrichtlijn Water. Tot zover voorzitter. Dank u.

De voorzitter: Dan is het woord aan de heer Lievers.

De heer Lievers: Ja voorzitter, dank u wel. Dit is mijn eerste begrotingsbehandeling bij dit waterschap. Het is altijd even kijken hoe dat gaat. Ik moet zeggen dat ik erg onder de indruk ben van de kwaliteit van de bijdragen van de verschillende fractievoorzitters. Dat wilde ik in ieder geval even kwijt. Ik heb enig vergelijkingsmateriaal, dat wel. Maar ik moet zeggen dat ik erg onder de indruk was. Ik heb uit die verschillende bijdragen enkele punten gehaald die betrekking hebben op mijn portefeuille. Daarop zou ik graag willen ingaan. Onder andere de heer Ensink heeft aangegeven dat het belangrijk is bij de realisatie van onze energiedoelen dat te doen met andere partners. Dat klopt, dat zullen wij moeten gelet op ons toch ambitieuze doel om in 2025 energieneutraal te zijn en gelet op het beperkte budget dat wij daarvoor hebben en ook de beperkte fysieke ruimte om zelf een aantal zaken te realiseren. Dus die samenwerking met andere partijen zal absoluut noodzakelijk zijn om onze doelen te bereiken. Dan heeft de heer Van Keulen aangegeven dat het zinvol is bij bedrijfsafvalwater soms de verwerking daarvan bij een RZWI te doen en soms te investeren bij een zuivering bij bedrijven. Dat dilemma, wanneer doen wij wat precies, komt terug in de beleidsnotitie Bedrijfsafvalwater. Die notitie staat volgens mij al agendeert voor de PEIL-dag in januari. Dus komen wij op dat onderwerp dan uitgebreid terug.

U heeft ook gevraagd de energiefabriek op de agenda van de PEIL-dag te zetten. Ja, daarvoor moet ik u toch verwijzen naar de agendacommissie. Dat bent u zelf, dus u bepaalt zelf of het op de agenda komt en zo ja, wanneer. Wat mij betreft zou dat prima eind januari kunnen. Maar nogmaals daar gaat u zelf over. Dan heeft de heer Tromp een vraag gesteld over de vierde trap bij de zuiveringen. Misschien is het goed aan te geven dat wij op dit moment al met kennisinstellingen zoals bijvoorbeeld het STOWA samenwerken. Er ligt ook een concrete innovatieopdracht bij het STOWA. Wij werken samen met het bedrijfsleven en met andere overheden in pilots. Dat doen wij om de kennis voor het verwijderen van medicijnresten of microverontreiniging uit het water te vergroten. Wij vinden het belangrijk in ieder geval de uitkomst van die pilots af te wachten voordat wij een aantal concrete stappen zetten. Wij zetten in dat kader ook in op bronaanpak. Dus wat er niet ingaat hoeven wij er ook niet uit te halen met onze zuivering.

Dat wij het heel concreet doen blijkt wel uit het feit dat mijn linkerbuurman de heer Van Agteren mij het samenwerkingsverband dat wij hebben afgesloten met de gemeente Almelo heeft laten zien waarin medicijnresten en microverontreiniging zijn genoemd als onderwerpen die wij gezamenlijk gaan aanpakken. Volgens mij heb ik daarmee de verschillende onderdelen uit mijn portefeuille behandeld.

De voorzitter: Dan tot slot gaan een viertal punten over de portefeuille van de voorzitter. Allereerst de huisvesting waarover u een aantal opmerkingen heeft gemaakt. U benadrukte vooral de soberheid, de zakelijkheid, de doelmatigheid van de huisvestingsaanpak. Ik kan dat alleen maar onderstrepen. Daarvoor hebben wij ook de tijd genomen om via een adaptieve aanpak te beoordelen wat echt nodig is voor deze organisatie. Dat hebben wij op twee momenten met u gedeeld in 2017 en dit najaar. Na besluitvorming willen daar ook mee aan de slag in 2020. Daarbij wil ik nog eens benadrukken dat het niet alleen over dit gebouw gaat maar het over de huisvesting van de gehele organisatie gaat. Dus ook in Sleen, ook in Emmen, ook in Hengelo en ga zo maar door. De winkel blijft open. Wij zullen gewoon blijven doorwerken. Af en toe moet een halve vleugel dicht omdat die op dat moment in verbouwing is maar wij hebben een aannemer die heel bedreven is een verbouwing te doen in organisaties die in functie blijven. Ja, wij blijven gewoon werken aan verbinding in de gehele organisatie. Dus het is niet zo dat mensen een tijdje uit beeld zijn. De hele organisatie blijft gewoon doordraaien.

Dan wil ik een opmerking ten tweede maken over het inkoopbeleid. Ik kan melden dat wij op dit moment het inkoopbeleid aan het evalueren zijn. In de loop van 2020 verwachten wij ook de resultaten van die evaluatie met u te kunnen gaan delen. Dat is dan bij deze een toezegging om in de loop van 2020, ik kan niet precies zeggen wanneer, met u in gesprek te gaan over de evaluatie van het inkoopbeleid tot nu toe. Dat is ook altijd een moment om het er opnieuw over te hebben en te kijken of bijstelling nodig is.

Ten derde is gevraagd naar aandacht voor baanmogelijkheden in de organisatie voor mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt. Ook daarover wil in de loop van 2020 met u in gesprek gaan. Maar ik wil het graag iets breder trekken. Er staat weliswaar in het bestuursakkoord dat wij aandacht moeten hebben voor participatiebanen vanwege de wettelijke verplichting. Die wettelijke verplichting ziet er intussen weer net iets anders uit. Daarover wil ik u graag bijpraten maar ik wil het ook breder trekken naar diversiteitsbeleid en hoe wij in algemene zin omgaan met de arbeidsmarkt. Als u bedenkt dat wij binnen tien jaar in onze organisatie 150 mensen met pensioen gaan moeten wij echt in brede zin aandacht hebben voor hoe wij de organisatie gaan aanvullen met nieuwe mensen. Daarover wil ik in brede zin met u in gesprek in de loop van 2020. Tot slot is er iets gezegd over het innovatiefonds en het belang dat aan te wenden voor slimme oplossingen. Daarover ben ik eigenlijk al met u in gesprek. Over een kennis- en innovatieagenda. Wij hebben daarover in deze zaal op de laatste PEIL-dag een gesprek gevoerd. Dat gesprek krijgt een vervolg in het begin van 2020. Ik heb even niet scherp wanneer dat precies is maar ik dacht ergens in februari. Ook dat is een toezegging. Daarover gaan wij verdere afspraken met u maken. Dat waren mijn vier punten en het hele dagelijks bestuur is aan het woord geweest. Dan kunnen wij nu over naar de tweede termijn en bent u weer aan zet. Ik geef maar weer het woord aan de heer Ensink van het CDA. Is dat akkoord? Ja.

In tweede termijn

De heer Ensink (CDA): Voorzitter, dank u wel voor de beantwoording. U zult inmiddels wel begrepen hebben dat wij ons geheel kunnen vinden in de begroting inclusief de belastingtarieven, de verordeningen. Nou, wij zijn tevreden met het antwoord met name over het punt van de waterretentie.

In het verleden hadden wij de focus duidelijk op waterafvoer en dat geldt zeker voor ondergetekende als je groot geworden bent in een gebied waar altijd wateroverlast was dan begint het bijna in jouw bloed te zitten. Dat er na twee zulke droge jaren toch bepaald wordt dat er ook een andere kant aan dit verhaal zit met alle gevolgen van dien dan vereist dat niet alleen maatregelen maar ook een omslag in denken. Dat was een beetje de achtergrond van ons idee van de zogenaamde regenton. Dat is niet alleen fysiek maar het had ook een metafoorachtig gebeuren in zich, een middel voor bewustwording. Je ziet in heel veel gebieden in onze stedelijke gebieden de verstening van tuinen en dergelijke. Dat is ook iets ... Nogmaals, dat is klein maar het kan ook heel groot worden. Dat is een middel mensen bewust te maken dat water vasthouden ontzettend belangrijk wordt. Uw antwoord over de huisvesting zijn wij helemaal voor, dat hebben wij ook uitgesproken. Nogmaals ook aandacht voor het personeel in deze fase. Het is een integraal project. Nou dat vergt nogal wat inspanningen links en rechts. Dat moet goed gecommuniceerd worden. Ook dank voor de antwoorden over de aanleg van zonne-energie. Dat zal wel weer terugkomen, dus voldoende zo. Dank u wel.

De voorzitter: Dan is het woord aan de VVD de heer Rijtema.

De heer Rijtema (VVD): Dank u wel voorzitter, vooral voor de beantwoording van het hele dagelijks bestuur. Alleen de beantwoording door portefeuillehouder de heer Stegeman daar zijn wij nog niet helemaal gerust op en nog niet helemaal gelukkig mee. Er wordt weer geantwoord dat het voornamelijk om financiële parameters gaat waarover wij wat willen weten. Dat is nu net het probleem. Dat is niet het geval. Die zijn slechts voor een klein gedeelte van belang. Wij willen de komende tijd heel graag weten wat er in de verschillende bestuursprogramma's in de verschillende projecten wordt meegenomen voor al die aspecten die wij in ons nieuwe bestuursakkoord willen realiseren. Dus heel simpel gezegd: wordt er ergens een sloot gegraven is het een puur technisch verhaal van de waterafvoer of van de watertoevoer. Is het een verhaal van de biodiversiteit? Kunnen wij daarmee energie opwekken? Al dit soort zaken zouden tegenwoordig eigenlijk integraal in de projectbeoordeling meegenomen moeten worden. Hoe dat vertaald moet worden in een goede verantwoording middels een rapportage is een lastige klus, dat realiseer ik mij zeker. Maar alleen sturen op de financiële parameters hebben wij de afgelopen jaren steeds gedaan. Het beleid dat wij nu voorstaan gaat van heel andere ambities uit en ook daarvoor zijn andere methodieken nodig. Dus de uitdaging wil ik toch bij u neerleggen dat op een korte termijn op te pakken zodat wij als algemeen bestuur niet in het luchtledige besluiten nemen zonder enig inzicht in wat het ons opgeleverd heeft maar dat wij heel goed kunnen kijken welke maatregelen ons wat hebben opgeleverd en of dat aan de doelstelling voldoet. Op die manier kunt u nog eens een kijken of wij ergens een extra inspanning kunnen doen maar wij willen wel weten waar het om gaat en wat het oplevert. Niet alleen in financiën maar ook in resultaten. Het zou kunnen zijn of wij onze energiedoelstellingen halen of wij bijdragen aan de biodiversiteit en zo kan ik nog een hele riedel opnoemen. Daar gaat het om. Dus niet uitsluiten om de financiële parameters. Daarop zou ik nog graag een antwoord van u of een van uw collega's hebben. Er komen nog kleine vragen aan de heer Lievers. Hij heeft het inzicht dat inderdaad andere partners betrokken moeten worden om de energiedoelen te halen. Ik wil hem uitnodigen in ieder geval een klein tipje van de sluier op te lichten hoe hij deze samenwerking met andere partners ziet en waaraan wij moeten denken. Tot slot wil ik de voorzitter vragen als het nodig mocht zijn ons nog de gelegenheid te geven een motie in te dienen. Dat laat ik even afhangen van het antwoord en het vervolg van deze discussie.

De voorzitter: Ja, die gelegenheid is er altijd maar u beoordeelt of het nodig is. Helder. Dan is het woord aan de heer Siebring van de fractie Landbouw.

De heer Siebring (Landbouw): Ja, dank u wel voorzitter. Ja, namens fractie Landbouw wil ik het dagelijks bestuur danken voor de beantwoording en de opmerkingen.

Ik was wel een klein beetje verbaasd over de beantwoording van de heer Stegeman dat hij zegt dat de begroting en de schuldenpositie aan het algemeen bestuur is. Daar heeft hij helemaal gelijk in. Het algemeen bestuur is het hoogste orgaan maar de voorstellen komen van het dagelijks bestuur. Ik denk dat wij en meerdere fracties signalen hebben afgegeven hoe wij de ontwikkeling van de schuldenpositie over de tarieven voor onze inwoners zien. Dan vind ik het wel heel makkelijk te zeggen dat het aan het algemeen bestuur is met een tegenvoorstel te komen. Ik zie dat nog niet zo gebeuren. Maar omdat wij dat niet zien gebeuren denk ik dat wij wel met deze begroting akkoord gaan. Nogmaals een signaal hebben wij heel duidelijk afgegeven.

De voorzitter: Dan is het woord aan de fractie Bedrijven de heer Van Keulen.

De heer Van Keulen (Bedrijven): Ja voorzitter, twee dingen nog. Ik had een aantal overstorten genoemd. Met de gemeenten is dat sowieso onderzocht. Dat hoeft alleen maar een ja of nee te zijn. Het aantal vind ik niet zo belangrijk. Vraag twee is hetzelfde probleem als de heer Siebring net als de heer Stegeman zegt dat het algemeen bestuur, wij dus, hierover gaan. Dus ja, of ik daar iets mee opschiet is de vraag. Maar ik heb een paar zaken genoemd: het zuiveren bij bedrijven door het waterschap, het leveren van blauwe diensten, grijs water. Het waterschap heeft het voornamelijk over kosten en worden aan de andere kant de tarieven aangepast meestal via verhoging. Maar is het langzaamaan niet eens tijd, ik kijk ook naar mijn mede algemeen bestuur-leden anders krijg ik die vraag weer omgekeerd terug, dat wij eens kunnen denken aan meer inkomsten, aan de verhoging van de inkomsten. Het is toch niet verboden dat je als waterschap inkomsten genereert? Kijk naar het Nieuwe Water en kijk naar andere zaken, andere collega waterschappen die aan de rechterkant van de balans, zo noem ik het maar, geld genereren om zodoende ook een tariefverhoging wat te beperken.

De heer Ensink: voorzitter ...

De voorzitter: Ja, de heer Ensink bij interruptie.

De heer Ensink (CDA): Mag ik eens even een vraag stellen aan de heer Van Keulen die ons nu aan het denken zet over alternatieven om geldinkomsten te verwerven? Dan neem ik aan dat hij daar zelf ook over heeft nagedacht. Kan hij eens wat voorbeelden noemen? Al bekend maar er zijn misschien wel andere dingen waar wij nog niet aan gedacht hebben.

De heer Van Keulen (Bedrijven): Een mooi voorbeeld ... mag ik voorzitter?

De voorzitter: Ik wou net zeggen de heer Van Keulen, u bent aan het woord. U was mij voor.

De heer Van Keulen (Bedrijven): Een van de mooiste voorbeelden waarbij ik direct betrokken was in Limburg. Toen nog het Roermonds waterschap naar ik meen. Althans was het gevestigd in Roermond. Daar was een bedrijventerrein waar water voor de brandweer verzorgd moest worden. Daar is men bij elkaar gaan zitten. De brandweer, de waterwinbedrijven, de bedrijvenvereniging zelf en daar is uiteindelijk uitgekomen dat al het regenwater daar verzameld wordt in een overstortvijver en dat dit water weer geleverd wordt voor de bedrijven die niet direct drinkwater nodig hebben. De opbrengsten daarvan, de dividenden daarvan gingen dus en naar het waterbedrijf en naar het waterschap. Een voorbeeld dat ook elders in den lande is toegepast. Dan het zuiveren bij particulieren bedrijven. Ik ken een aantal bedrijven die worstelen met een zuiveringsinstallatie want dat is niet hun core business. Het waterschap heeft een gigantische kennis op het gebied van zuiveren en samen kun je daar iets neerzetten waarvan de exploitatie bijvoorbeeld bij het waterschap komt. Dan moet je natuurlijk wel uitkijken meneer Van Agteren naar controle en handhaving dat het elkaar niet bijt maar daarmee kan ook geld gegenereerd worden.

Zo zijn er nog meer voorbeelden te noemen.

De voorzitter: Dan ga ik door naar de fractie Natuurterreinen de heer Alberts in tweede termijn.

De heer Alberts (Natuurterreinen): Ja hij doet het. Ja, content met de opmerking dat met verve zal worden gezocht naar slimme oplossingen bijvoorbeeld voor de problemen op de hogere zandgronden. Ik heb nog wel een paar aanvullende vragen aan mevrouw Aarnink, ik wilde zeggen Nettie. Nettie de volgende vraag. Jij hebt het gehad over stroomgebiedsplannen en over een watervisie op lange termijn, die stip. Ik heb iets gezegd over de plannen van de terrein beherende organisaties en het Drents-Overijssels particulier groenbezit. Zijn dat ook acties die ook in dit soort denken passen? Dat is een. Ten tweede heb ik een vraag aan de heer Van Agteren. Het ging over die omgevingswet en eigenlijk de eerste stap die gemaakt is bij de klimaatatlas. Ik heb ook gezegd dat ik het interessant zou vinden hoe het vervolg zou zijn. Is daar ook over nagedacht? Wie verantwoordelijk is, waar, wie de lead heeft? Is er ook nagedacht over kostendragers? Dan kom ik eigenlijk ook een beetje in het vaarwater van of het spoor van de heer Van Keulen. Want ook daarin zitten kansen. Ik heb een zin hier uitgesproken en dat zal ik nog een keer herhalen. 'Daarnaast het koppelen van belangen en belangenpartijen op basis van wederzijds voordeel'. Dat kan zowel financieel als ook in doelrealisatie zijn. Dan heb ik het over de terrein beherende organisaties en anderen. Maar dat financiële is er natuurlijk ook eentje. Wat dat betreft wil ik dat ook van harte ondersteunen. Dat was het.

De voorzitter: De fractie ChristenUnie de heer Tromp.

De heer Tromp (ChristenUnie): Dank u voorzitter. Ja, water vasthouden. Het antwoord was dat wij kampioen water vasthouden worden. Dat is een mooie ambitie die ook nodig is. Voor wat betreft de vraag over de Kaderrichtlijn Water was het antwoord dat wij dat ook gaan halen en gaan doen. Ook dat stemt ons zeer tevreden. Ten aanzien van de zogenaamde vierde trap of de extra trap. De samenwerking daarin kan ik helemaal volgen. Wij doen dat niet alleen, wij doen dat in samenwerking met de STOWA en anderen maar er is al heel erg veel kennis en kunde. Misschien niet direct per se bij onze innovaties maar wel in den lande. Wat ons betreft moeten wij niet te veel wachten maar echt overgaan tot actie. Ik begrijp dat antwoord dus wel maar ik heb een aantal keren het woord 'pilot' gehoord. Ik heb geturfd en heb het in ieder geval 5 keer gehoord en een groot aantal keren het woord 'evaluatie'. Willen wij de ambities gaan halen dan moeten wij overschakelen tot actie! Maar goed, dat even daarover. Mooi te zien dat de organisatie in ontwikkeling is. 150 mensen met pensioen in de komende tijd. Dat geeft ook heel veel kansen voor mensen qua diversiteit maar ook qua afstand tot de arbeidsmarkt. Daar zijn wij zeer tevreden mee. Ik ben even getriggerd door de ton voor elke burger. Ton Schoo bedoel ik hierin niet. Ik bedoel ook geen 100.000 euro maar een ton voor elke burger is een zinnetje dat ik van iemand geleend heb maar dat zou een heel mooie campagne kunnen zijn vanuit het waterschap Vechtstromen om water vast te houden. Ja, bedankt voor de beantwoording. Wat ons betreft akkoord met de programmabegroting.

De voorzitter: De fractie AWP de heer Wispels.

De heer Wispels (AWP): Dank u wel voorzitter. Een ton voor iedere inwoner lijkt mij een aardige crisis worden dat wij daar niet naar toe moeten gaan als wij het in geld uitdrukken. De beantwoording die het dagelijks bestuur heeft gegeven op de vragen die de AWP heeft gesteld ten aanzien van beheer op orde zijn afdoende. Ten aanzien van de toekomstbestendigheid is er natuurlijk een inspanning die het dagelijks bestuur gaat leveren en het dagelijks bestuur kan daar nu geen concreet antwoord op geven omdat wij ons op dit moment richten op het komende begrotingsjaar. Wij hebben de wethouder Financiën horen zeggen dat de kostentoedeling aan het algemeen bestuur is. Wat dat betreft ... Overigens is het al tien jaar geleden dat ik wethouder was. Heemraad financiën.

Heemraad financiën. Wat dat betreft wil ik het advies van de heemraad financiën wel tot mij nemen en de kostentoedeling eigenlijk terugleggen naar het algemeen bestuur en ook in deze duale samenstelling het algemeen bestuur aankijken en zeggen: hé, hoe gaan wij nu om met onze kostentoedeling? Wij hoorden hier de heer Van Keulen praten over baten en dat heeft ook te maken met besparen en rekening houden met de markt en de overheid. Wij horen mijn buurman iets zeggen over tariefdifferentiatie en het economisch model hierbij. Ik hoorde ook de fractie Landbouw praten over de tarieven en ook de opmerking dat zij vinden dat de tarieven voor landbouw naar beneden mogen ten gunste van de inwoners. Maar ik zou Landbouw dan de vraag willen stellen dat als wij kijken naar het afgelopen jaar, een droogtejaar waarin wij ...

De voorzitter interrumpeert: Wilt u eerst de heer Wispels zijn zin laten afmaken? Dan geef ik u het woord. Bij interruptie dan.

De heer Wispels (AWP): Dank u wel voorzitter. Ik wilde landbouw iets vragen. Als wij kijken naar het afgelopen jaar, naar het droogtejaar waarin wij met elkaar 400.000 euro aan kosten hebben gemaakt ten gunste van natuurlijk meerdere belangen maar met name voor een groot deel landbouw kan ik alleen maar constateren dat de inwoners voor een groot gedeelte meebetalen aan de belangen van landbouw. Hoe ziet landbouw dat? Hoe ziet landbouw zichzelf daarin?

De voorzitter: De heer Siebring van de fractie Landbouw.

De heer Siebring (Landbouw): Dank u wel voorzitter. Ja fijn zo'n directe vraag. Ik wil eerst graag reageren op uw opmerking dat ik gezegd heb dat als de tarieven voor landbouw naar beneden gaan daardoor de tarieven voor de burgers omhoog moeten. Dat heb ik niet gezegd en dat is ook niet de bedoeling. Je zou dat op een andere manier kunnen bewerkstelligen. Het gaat erom dat de toename van de lasten gelijkmatig over alle categorieën verdeeld wordt. Ik constateer dat de landbouw de meeste stijging heeft in het komende jaar. Daarop heb ik gereageerd. En u zegt eigenlijk precies het omgekeerd van wat ik heb gezegd. Wij zeggen dat er de afgelopen vier jaren bijzonder weinig investeringen zijn geweest in het buitengebied voor landbouw. Er zijn wel veel investeringen geweest maar die zijn allemaal voor KRW, voor natuur, voor dat soort zaken. Dus u draait de boel om.

De voorzitter: De heer Wispels fractie AWP.

De heer Wispels (AWP): Dank u wel voorzitter. Nou, het is inderdaad hoe je het bekijkt en beredeneerd. Een absoluut getal versus een relatief getal. De verhoudingen zijn zoek. Volgens mij mogen wij als algemeen bestuur elkaar eens gaan aankijken hoe die verhoudingen liggen want zoals de inwoners op dit moment aan de lat worden gesteld is in geen verhouding.

De voorzitter: De heer Wispels, u bent klaar met uw tweede termijn? Dan geef ik het woord aan de heer Schoo van de OUDERENPARTIJ.

De heer Schoo (OUDERENPARTIJ): Ja, bedankt voor de beantwoording. Richting de heer Stegeman het volgende. Gisteren was het nog nee. Maar goed, ik heb gisteravond de zaak nog eens goed doorgenomen en je moet ook verder met besturen. Nogmaals, ik heb het bestuursprogramma niet ondertekend maar dat wil niet zeggen dat wij geen verstandige beslissingen kunnen nemen. Dus bij deze. Met de antwoorden van de dijkgraaf over de behuizing ben ik content, met die instelling die u zei. Maar denk ook nog, en dat hoor ik u niet zeggen, denk absoluut even aan de ICT want dat zijn rovers op paarden.

De voorzitter: Dan de fractie Water Natuurlijk de heer Nicolai.

De heer Nicolaï (Water Natuurlijk): Dank u voorzitter. Allereerst wil ik het dagelijks bestuurslid de heer Stegeman hartelijk danken voor zijn toezegging het maaibeleid in januari onder onze ogen te leggen waarbij hij gaat aangeven hoe de vergroening daar gaat plaatsvinden. Hoe het maaibeleid aangepast zal worden.

De heer Stegeman interrumpeert: Volgens mij heb ik het eerste halfjaar genoemd.

De heer Nicolaï (Water Natuurlijk): Het eerste halfjaar voor de zomervakantie, daar gaan wij voor het gemak dan vanuit. Goed, dan heb ik het niet goed gehoord maar het eerste halfjaar dat u dit toezegt. Dank daarvoor. Wij hebben ook een opmerking gemaakt over de duurzaamheid en vergroening. Dat wij dat eigenlijk in elk project terug zouden willen zien. Bijvoorbeeld bij een aanpassing van een gebouw, bijvoorbeeld bij het aanleggen van een zonnepark. Dat standaard in een stuk zou moeten staan wat daaraan bijgedragen wordt bij een bepaald project. Daarop zouden wij nog graag een antwoord willen hebben. En ik zou betreffende de belastingverordeningen graag het woord willen geven aan een ander lid van onze fractie de heer Van de Griendt.

De voorzitter: De heer Van de Griendt fractie Water Natuurlijk.

De heer Van de Griendt (Water Natuurlijk): Dank u voorzitter. Ja, wij hebben inderdaad gedacht dat de belastingverordeningen apart behandeld zouden worden. Zeg maar niet integraal met alle drie. Niet zozeer dat wij tegen de belastingverordeningen zijn, zeker niet. Alleen wordt in de toelichting op de notitie een opmerking gemaakt over de kwijtschelding. Dat zit ons nog niet helemaal lekker. Kwijtschelding is voor mensen die het niet kunnen betalen. Wij hebben ook afgesproken dat wij qua kwijtschelding de gemeente volgen. Dus dan lijkt het logisch met de kwijtschelding ook automatisch met de gemeente mee te werken. Dus scheldt de gemeente kwijt dan ook het waterschap. Nou, in het voorstel zien wij dat GBLT heeft besloten die samenwerking op te zetten ... op te zeggen, sorry. En dat mensen nu dus een aparte aanvraag bij GBLT voor de waterschapsbelastingen moeten doen. Nou ja, via de vergaderstukken van het algemeen bestuur op de website van het GBLT heb ik mij daarvoor verdiept in de argumenten. Als ik dat zo lees snap ik waarom deze afweging is gemaakt. De uitvoering is omslachtig, de eenloketgedachte is niet van de grond gekomen, GBLT kan het beter, goedkoper. Nou ja. Blijkbaar vindt de doelgroep ... of spreekt het ook aan, de doelgroep zeg maar de mensen die er gebruik van maken spreekt het aan. Voorzitter, gezien de kwetsbaarheid van de mensen die het aanvragen zal alleen gemak van uitvoering en vermindering van kosten geen argument moeten zijn het proces nu stop te zetten. Het zou er inderdaad aan moeten bijdragen dat er meer mensen die recht hebben op kwijtschelding daar ook daadwerkelijk gebruik van kunnen maken. Dus om dit in de komende jaren te kunnen volgen. Ik snap dat de samenwerking is stopgezet en wij het nu niet weer opnieuw gaan starten, wil ik u vragen, de portefeuillehouder of hij wil zorgen dat wij als algemeen bestuur dit kunnen volgen. Dus dat wij kunnen volgen of de aantallen van de kwijtschelding van het waterschap minstens gelijk zijn aan die van de gemeente. Laten wij hopen dat het proces goed werkt. Dus dat er meer aanvragen komen. Want mensen die daar recht op hebben moeten daar ook gebruik van kunnen maken. Ik hoor graag van de portefeuillehouder of hij dit kan toezeggen.

Daarnaast voorzitter, zijn wij begonnen met een nieuwe werkwijze. Het loopt allemaal iets anders dan voorheen en wij zijn nog aan het leren hoe het nu precies werkt. Wij hebben gehoord dat wij als algemeen bestuur ook uitspreken wat onze verwachtingen zijn. En kwijtschelding is een expliciet onderwerp van het bestuursakkoord. Dat geeft al aan dat het een onderwerp is dat bijzondere aandacht heeft van het algemeen bestuur. Nu ben ik pas sinds maart AB-lid en heb ik geen kennis of er vorig jaar misschien over kwijtschelding is gesproken maar mij verbaast het in ieder geval dat dit onderwerp gezien de gevoeligheid in de afgelopen periode niet met ons als algemeen bestuur is besproken.

Zeker aangezien ik ook in de stukken van het algemeen bestuur van GBLT lees: “Gezien de bestuurlijke gevoeligheid is het voornemen vorig jaar en onlangs nogmaals voorbesproken met de bestuurders van de waterschappen DO Delta en Vechtstromen.” Onze fractie had verwacht dat de portefeuillehouder de kwijschelding voorafgaand aan de bespreking in het algemeen bestuur van GBLT met ons als algemeen bestuur had besproken of hierover van gedachten had gewisseld. Zodat wij hem eventueel nog tijdig iets hadden kunnen meegeven of het al dan niet voldoende argumentatie was om hierin mee te gaan. Gezien de doorlooptijd van het besluit had dit naar ons idee misschien wel gekund. Wij hebben pas sinds kort commissies. In de afgelopen commissieronde heeft het algemeen bestuur ook op een aantal onderwerpen geconsulteerd voordat zij zelf een besluit nam. Dat is ons als fractie goed bevallen. Nou ja, dat had hier misschien in de toekomst ook gekund. Dus vandaar dat ik benieuwd ben hoe de portefeuillehouder nu op het proces terugkijkt en dat wij misschien van gedachten kunnen wisselen zodat wij een gedeeld beeld hebben van wat wij nu van elkaar verwachten op dit punt. Dank u wel voorzitter.

De voorzitter: Dit waren uw reacties in tweede termijn. Dan is nu het woord aan het dagelijks bestuur. Ik geef als eerste het woord aan de portefeuillehouder Financiën de heer Stegeman.

De heer Stegeman: Dank u wel voorzitter. Voorzitter, volgens mij moet ik op drie punten ingaan. De laatste inbreng zal ik als laatste doen. Aan de heer Van de Griendt zal ik ruim aandacht schenken. Ik herhaal nogmaals dat daar waar ideeën bij het algemeen bestuur bestaan ten aanzien van tariefontwikkeling dan wel schuldpositie wij vanuit het dagelijks bestuur inderdaad met voorstellen komen maar ons binnen die voorstellen ook willen houden aan het kader dat wij met elkaar hebben afgesproken. Dat is voor mij als portefeuillehouder Financiën altijd de belangrijkste leidraad. Voor de rest moet men zich dan wel realiseren dat op het moment dat je én de vraag naar lagere tarieven ziet én een minder grote schuldpositie je dat maar op twee manieren kan oplossen. Of je moet de ambitie bijstellen of je moet je activeringsbeleid wijzigen zodat je in het kader van investeringen langere afschrijvingstermijnen hanteert. Maar daarmee verschuiven wij de lasten naar de toekomst en ik denk ook dat dit niet het gewenste beeld is. Dus nogmaals ... Als ik de bijzondere aandacht die u vraagt voor ongebouwd zie dan prijs ik mij gelukkig dat wij een tariefegaliseringsfonds hebben waarbij wij voor het komend jaar de tarieven voor Ongebouwd hebben kunnen vaststellen op 4,9%. Want hadden wij die differentiatiemogelijkheid niet gehad dan had alleen al als gevolg van het Natuurarrest, nee van het Wegenarrest het tarief voor Ongebouwd in de buurt van de 11% gekomen. Dus nogmaals, het zijn mechanismen die u in samenhang moet zien. Ik vraag er begrip voor dat wij onze conclusies ook in die samenhang trekken. Voorzitter, ik ben als portefeuillehouder Financiën misschien iets te financieel ingestoken op mijn beantwoording ten aanzien van de vraag van de VVD. Mij is nu duidelijk geworden dat zij feitelijk graag een projectbeoordeling zien op basis van alle facetten en wel de facetten, de thema's die wij centraal hebben staan in ons bestuursakkoord: duurzaamheid, kwaliteit, energie, biodiversiteit. Het moment dat wij in feite kunnen toetsen en toezien is een onderdeel van de planning en controle cyclus. Dat was er voor mij een om het daaraan op te hangen. Ik begrijp dat u eigenlijk behoefte heeft, dat is mijn eigen interpretatie, aan een soort scorelijst ten aanzien van de punten en de thema's die wij in het bestuursakkoord hebben benoemd. Daarover zullen wij met elkaar moeten praten. Als je het nog gedetailleerd wilt doen is de vraag in hoeverre ze bijdragen aan de 25 punten die wij in het bestuursakkoord met elkaar hebben vastgesteld. Wij zijn graag bereid daar met u eens over na te denken hoe wij u daarin maximaal kunnen faciliteren maar het moet wel werkbaar blijven en wij moeten omgekeerd er ook zorg voor dragen dat wij niet alleen in evaluaties blijven maar dat ons hoofddoel is doelrealisatie. Dus daarin moeten wij een bepaald evenwicht vinden. Ik ben graag bereid dat nader in het dagelijks bestuur te bespreken en via de werkgroep daarvan de mogelijkheden te onderzoeken.

De voorzitter: Bij interruptie de heer Rijtema VVD.

De heer Rijtema (VVD): Ja voorzitter, dank u wel voor de beantwoording meneer Stegeman. Wat ik jammer vind is dat het nu weer naar een werkgroep gaat. Daar gaat weer tijd overheen. Ik ben blij dat wij in een werkgroep daarover kunnen praten maar ik zou zo graag daar wat voortgang in willen zien. Ik zou u eigenlijk ook graag op een moment willen vastpinnen waarop wij dan wat tegemoet kunnen zien want wij moeten ondertussen wel besluiten nemen over allerlei zaken. Zolang wij niet over de benodigde informatie beschikken kunnen wij geen gedegen besluit nemen. Ik zou heel graag van u horen wanneer wij dan een resultaat tegemoet kunnen zien en het liefst zou ik van u horen dat wij daar in ieder geval een rapportage over krijgen voordat er een volgende bestuurlijke voortgangsrapportage is. Kunt u daarover iets toezeggen?

De voorzitter: De heer Stegeman.

De heer Stegeman: Voorzitter, ik wil wel een inspanningsverplichting op mij nemen maar als u een absolute garantie vraagt kan ik op dit moment niet overzien of dat lukt. Ik wel best een inspanningsverplichting op mij nemen een poging daartoe in het werk te stellen.

De voorzitter: De heer Rijtema VVD.

De heer Rijtema (VVD): Dus de poging het in het werk te stellen om het voor de volgende BVR te proberen dat te doen. Laat ik het voorzichtig zo zeggen. Akkoord, dank u wel.

De heer Stegeman: Dat wil ik volmondig toezeggen.

De voorzitter: Dat is dan de toezegging. Het woord is aan de heer Stegeman.

De heer Stegeman: Voorzitter, dan het derde punt dat de heer Van de Griendt inbracht. Dat vraagt van mij even een iets uitvoerige toelichting. Ik ben blij dat wij binnen ons algemeen bestuur eensgezind denken over het kwijscheldingbeleid. En dat is misschien ook wel de reden dat het eigenlijk niet ter sprake is gekomen. Waar het nu om gaat is niet het feit dat wij kwijschelding willen toepassen, ook niet hoe wij het willen toepassen de 100% norm, daarover zijn wij het met zijn allen eens maar hier ligt enkel en alleen het punt hoe het uitgevoerd wordt. Hoe bereikt het de burger die er recht op heeft? Wij waren met een aantal gemeenten gewend dat wij de mogelijkheid hadden mee te liften bij de gemeentelijke kwijschelding. Op het moment dat iemand voor een gemeentelijke kwijschelding in aanmerking kwam werd automatisch ook de toets gedaan of dat voor het waterschap ook kon en kregen zij ook die kwijschelding. Het dagelijks bestuur van GBLT heeft de bevoegdheid hoe zij dit verder uitvoeren. Ja, het is gemandateerd aan een ambtenaar. Zelfs het algemeen bestuur kan daar volgens de statuten niets aan wijzigen. U mag best weten dat ik, het ging met name om de waterschappen Rijn-IJssel en ons waterschap, echt wel heb tegengesputterd toen wij hier voor het eerst van op de hoogte werden gebracht. Ik heb gezegd dat het volgens mij in strijd is met de eenloketgedachte, maximale facilitering. Maar goed, wij moesten ons uiteindelijk neerleggen bij de statuten die wij met elkaar hebben vastgesteld. Dus, op het moment dat dit speelde heb ik mij al bestuurder hard gemaakt dat het ook actief werd en wordt gecommuniceerd. De eerste fase van communicatie heeft plaatsgevonden. De betrokken accounthouders binnen de gemeente zijn allen op de hoogte gebracht van de gewijzigde werkwijze. Wat nu nog overblijft is dat op het moment dat het ingaat in januari 2021 degene die een belastingaanslag krijgt weet dat als hij of zij denkt in aanmerking te komen voor kwijschelding dat nu zelf moet aanvragen. Met name de categorie die uit het verleden gewend was mee te liften, die het dus in feite automatisch kreeg zal nu best wel eens tussen wal en schip raken.

Dat is voor mij een reden, daar heb ik afgelopen woensdag in de AB-vergadering GBLT nog eens met nadruk op aangedrongen, dat wij van mening zijn dat op het eerste aanslagbiljet naast de standaardregels die daar moeten verschijnen expliciet melding wordt gemaakt dat mensen zelf die aanvraag moeten doen. Ik heb nog geen toezegging dat dat wordt gerealiseerd. Het heeft mijn volledige aandacht. De enige escape die wij hebben is als het niet kan of als het niet gebeurt dat het rechtstreeks op het aanslagbiljet komt ik voornemens ben het op de bijsluiter expliciet te vermelden. Alleen moet ik in alle eerlijkheid wel erkennen dat onderzoek heeft aangetoond dat het percentage mensen dat de bijsluiter leest niet erg hoog is. Volgens mij verschillen wij hierover absoluut niet van mening en prijzen wij ons gelukkig dat hier binnen dit waterschap geen discussie is over de toepassing van de kwijtschelding. Vanuit onze solidariteitsgedachte moeten wij degene die er recht op hebben dat ook gunnen en moeten wij het ook bereikbaar maken maar het is enkel en alleen de toepassing. Inhoudelijk absoluut met u eens. Van onze kant, u mag daar de notulen op nalezen, maximale inspanning. Ik heb afgelopen woensdag zelfs expliciet verweer gehouden op het moment dat ik merkte dat ik weinig steun kreeg. Ik ben nu afhankelijk hoe de ontwikkeling de komende tijd is. Ik heb hierover na die tijd ook nog met de uitvoerend ambtenaar gesproken.

De voorzitter: Bij interruptie de heer Van de Griendt want er is geen derde termijn. Als u nog wilt reageren moet dat inderdaad bij interruptie.

De heer Van de Griendt (Water Natuurlijk): Ja, als de portefeuillehouder klaar was met zijn beantwoording? Ja? Oké prima. Ja, ik ben blij met zijn actieve inzet hiervoor. Ik heb de verslagen van de GBLT nog niet kunnen lezen maar wat u aangeeft stemt mij zeer tevreden. Ik hoop dat als u het idee heeft dat u op dit punt steun nodig heeft van ons als algemeen bestuur, misschien met een motie want het algemeen bestuur gaat er formeel misschien niet over maar als er een motie ligt denk ik dat het ook een politiek signaal is waar een dagelijks bestuur nog een keer over na zal denken, dan hoor ik dat graag. De tweede vraag is of er een plaats is waarop de informatie staat waarop wij kunnen volgen of het met de kwijtschelding inderdaad in de komende jaren goed gaat. Dat wij zien en kunnen volgen dat onze inzet met de bijsluiter of op het biljet inderdaad gewerkt heeft. Als u daarover nog even iets kunt zeggen graag.

De voorzitter: De heer Stegeman.

De heer Stegeman: Wij hebben inderdaad gegevens over de mate van kwijtschelding, hoe het bedrag wordt dat wij daarin verschuldigd zijn en wat dan de andere belastingbetalers eigenlijk moeten opbrengen. Waarbij ik wel moet zeggen dat fluctuaties niet alleen een gevolg hoeven te zijn van gewijzigde toepassing maar ook een gevolg kunnen zijn van een veranderende conjunctuur. Kwijtschelding is erg conjunctuurgevoelig. Dat moeten dan wel in ogenschouw nemen. Voorzitter, als laatste om mijn verhaal af te ronden wordt er binnen GBLT ook heel nadruk nagedacht over het fenomeen dat wij 'sociaal incasseren' noemen. Dat wij op basis van databestanden, voor zover de AVG dat toelaat, al vooraf met mensen die de voorgaande jaren niet hebben kunnen betalen of kwijtschelding hebben gehad, al vooraf contact kunnen zoeken. Dit fenomeen 'sociaal incasseren' staat nog in de kinderschoenen. Dat geeft er wel blijk van dat ook GBLT in die zin best bereid is mee te denken.

De voorzitter: Dan in tweede termijn geef ik vanuit het dagelijks bestuur graag het woord aan mevrouw Aarnink.

Mevrouw Aarnink: Dank u wel voorzitter. Ik kom terug bij de heer Alberts. U heeft het stroomgebied beheersplan even genoemd. Ik heb gezegd dat wij de contouren van het stroomgebied beheerplan uitgebreid behandelen op de PEIL-dag van januari. Daarvoor hoop ik nog te spreken met de groene organisaties sowieso en ook met de landbouw zal ik spreken want die input wil ook meenemen.

Ik denk dat ik met de natuur- en terreinbeheerorganisaties ook automatisch uw agenda waarover u het had en waarbinnen u een aantal thema's heeft uitgewerkt tegenkomt. Is dat voldoende?

De voorzitter: Dan is het woord aan de heer Van Agteren.

De heer Van Agteren: Ja dank u voorzitter. Ja, de ton voor elke burger is natuurlijk prachtig. De zin klinkt fantastisch. Ik ga dit in ieder geval terugleggen bij het Twents Waternet en bij het samenwerkingsverband Noordelijke Vechtstromen. Dat zijn uiteindelijk de beide platformen waar wij in gezamenlijkheid met de gemeenten en andere partijen juist ook de klimaatatlas promoten en het hele traject doorlopen. Vervolgens is dat daar ook, zoals ik in de eerste termijn al zei, aan de orde. Het is iets wat wij in gezamenlijkheid met elkaar moeten aanpakken. Dat zijn volgens mij de twee bestuurlijke overleggen waar dat uitstekend kan. Daarmee kom ik naar meneer Alberts toe die vraagt hoe het verder gaat en wie zorgdraagt voor de kosten. Dat platform is natuurlijk juist het samenwerkingsverband, beide platforms, te zorgen dat a. de risicodialoog die voorligt het komend jaar aangepakt wordt en b. de vervolgopgaves te bepalen om te komen tot uiteindelijke maatregelen die niet alleen bij de gemeenten, niet alleen bij het waterschap, niet alleen bij de provincie, niet alleen bij de inwoners en de bedrijven, niet alleen bij woningcorporaties horen. Het is de hele maatschappij die zich uiteindelijk verantwoordelijk voelt, zal moeten voelen, ook de maatregelen te nemen en ook de kosten te dragen. Een gemeenschappelijke aanpak zal dus echt noodzakelijk zijn. U heeft het nog gehad in relatie tot de Omgevingswet. Ik zeg hier in dit huis al meerdere keren dat wij moeten zwaluwstaarten want het heeft allemaal met elkaar te maken. Of je het hebt over de RES, of over de Omgevingswet, of over DPRA ergens raakt het elkaar allemaal en heeft het ook op meerdere vlakken met elkaar te maken. Dus zijn wij daar ook alert in. Ten aanzien van de Omgevingswet gaan wij werken aan een watervisie waar u ook als algemeen bestuur bij betrokken wordt. Begin eerste kwartaal volgend jaar zullen wij met elkaar verder daarover in gesprek zijn. Ook dat moet een document worden dat met name richting gemeenten maar ook andere partijen aangeeft dat die partijen ook echt aan zet zijn om die te laden qua inhoud. Dan Bedrijven, de overstort. Ik moet u op dit moment het antwoord schuldig blijven. Ik kan zeggen ja, ja en nee. U vroeg namelijk of ja of nee maar ik kom liever met een echte ja of nee. Dat hoort u nog en krijgt u schriftelijk van ons toegestuurd.

De voorzitter: Dan de heer Lievers.

De heer Lievers: Ja voorzitter, dank u wel. Ik heb van twee van u een vraag en een opmerking of eigenlijk een soort oproep gehoord. De vraag was afkomstig van de heer Rijtema. Die vraag ging erover met welke partijen, met welke partners wij als waterschap onze energieambities gaan realiseren. Wat wij in dat kader willen doen is zoveel mogelijk aanhaken bij ontwikkelingen die er in ons gebied zijn. U weet dat via de RES een groot aantal partijen zich verbonden hebben aan het realiseren van energiedoelstellingen. Dus ook andere partijen zijn op dit moment bezig met het ontwikkelen van initiatieven. Daarbij willen wij zoveel mogelijk aanhaken naast de initiatieven die we zelf gaan ontwikkelen. Aan welke partners moet u dan denken? Dan moet u denken aan gemeenten. Dan kunt u denken aan energiecorporaties maar ook aan commerciële partijen die allerlei initiatieven gaan ontwikkelen waarbij wij willen kijken of het zinvol is dat wij daaraan deelnemen. Dan de oproep van de heer Tromp voor niet te veel pilots althans de oproep om pilots om te zetten in acties. Dat gaan wij doen.

De voorzitter: Dan tot slot van mijn kant. Eigenlijk alleen de opmerking van de heer Schoo over ICT. Daarover wil ik nog zeggen dat ICT een onderdeel is van de huisvestingskosten. Dat is een kaderstellend budget waarmee wij werken. Uw opmerking dat ICT-mensen rovers zijn daarvan wil ik u vragen die terminologie niet meer te gebruiken. Het gaat over onze medewerkers. Die doen erg hun best. Daar moeten wij dit soort woorden niet bezigen. Dan kom ik aan het eind ...

De heer Schoo (OUDERENPARTIJ): Dan trek ik bij die woorden even in.

De voorzitter: Oké.

De heer Schoo (OUDERENPARTIJ): Voor het verslag.

De voorzitter: Dat is heel netjes, dank u wel. Dan komen wij aan het eind van de tweede termijn bij de heer Rijtema VVD-fractie.

De heer Rijtema (VVD): Ja dank u wel voorzitter. Wij hebben de beantwoording van onze vragen door de heer Stegeman net aangehoord. Wij realiseren ons dat het een ingewikkelde materie is waarvoor ook enige tijd nodig is om daarop goed antwoord te geven. Dus gaan wij voorlopig akkoord met zijn toezegging en zullen wij de motie nog wel onder de pet houden maar het blijft nog ergens boven hangen voor een mogelijk vervolg. Dank u wel.

De voorzitter: Oké, dat betekent voor nu ten aanzien van agendapunt 5 dat er geen motie wordt ingediend en dat het voorstel nu in stemming wordt gebracht. Dan vraag ik aan u allen of u kunt instemmen met het voorstel punt 1 tot en met 5. Zie ik dat goed? Ik check het zelf nog even. Het zijn de punten 1 tot en met 3, neemt u mij niet kwalijk. Ik zat in een verkeerd voorstel bij 5a. Sorry, nu ben ik zelf even in de war. Ik kijk nu in het bestuursvoorstel als oplegger bij het gehele agendapunt 5. Daar is een voorstel geformuleerd dat bestaat uit drie punten. Mijn vraag is of u met punt 1 tot en met 3 kunt instemmen. Zo ja, dan besluiten wij aldus. Dan kan ik u nog melden over het derde besluitpunt waar u hebt ingestemd met het voornemen tot verkoop van de regiolocatie Vriezenveen dat inmiddels een overeenstemming is bereikt met de kopende partij. Die overeenstemming was behoudens akkoord vanuit het algemeen bestuur. Nu u dat akkoord heeft gegeven kan de verkoop doorgaan. De verkoop betekent dat wij ook uitkomen op een positieve business case onder het huisvestingsverhaal. Dat is een mededeling van mijn kant. Dan kijk ik even waarover nog meer besluitvorming nodig is. Dat zijn de belastingverordeningen. Daar staan in het voorstel punten 1 tot en met 5 genoemd. Ik hoor graag of u daarmee kunt instemmen. Als dat het geval is besluiten wij aldus. Hiermee is het gehele agendapunt 5 afgehandeld.

6. Controleprotocol en Normenkader voor de accountantscontrole op de jaarrekening 2019 Vechtstromen.

Voorstel is rechtstreeks geagendeerd voor de vergadering van het algemeen bestuur. Het is onverhoopt niet geagendeerd voor een commissievergadering. Vanwege belang van tijdige besluitvorming, heeft de agendacommissie besloten het voorstel rechtstreeks te agenderen.

De voorzitter: Dan kunnen wij door naar agendapunt 6 het controleprotocol en het normenkader voor de accountantscontrole op de jaarrekening 2019 Vechtstromen. Kunt u met het voorstel instemmen? De heer Van de Griendt van de fractie Water Natuurlijk. En de heer Wispels. Heb ik dat ook goed gezien? Ja. Eerst de heer Van de Griendt en dan de heer Wispels.

De heer Van de Griendt (Water Natuurlijk): Ja dank u voorzitter. Ik begrijp dat wij het nu moeten vaststellen want de jaarrekening gaat over het jaar waar wij nu nog mee bezig zijn. Wij zijn bijna aan het einde van het jaar. Ik neem aan dat wij dat volgend jaar misschien wel een moment eerder zullen doen. Daarbij nog een vraag. Wij hebben nu in de nieuwe werkwijze gezegd dat wij geen nieuwe auditcommissie meer hebben maar dat er een soort subcommissie van de commissie Financiën en Beleidsuitvoering zich met controle bezighoudt en het gesprek met de accountant verder gaat voeren.

Mijn vraag is of daarover al gedachten zijn en op welke momenten dat soort gesprekken dan moeten plaatsvinden. Ik weet niet wat daarbij gebruikelijk is. Of een soort interim rapportage of dat soort zaken besproken worden. Als daar wat meer over kan volgen heel graag.

De voorzitter: Ja, voordat ik het woord geef aan de heer Wispels wil ik aangeven dat de heer Schoo zojuist is vertrokken. Ik had een brief van hem gekregen dat hij door omstandigheden eerder naar huis moet. Dan bent u daarvan nu op de hoogte. De heer Wispels fractie AWP.

De heer Wispels (AWP): Dank u wel voorzitter. De fractie heeft nog een paar vragen over dit punt omdat het niet behandeld is in de commissie Financiën en wij geen aparte controlecommissie meer hebben. Normaal gesproken heb je de mogelijkheid de accountant een paar specifieke vragen mee te geven. Wij vragen ons of dat nog zou kunnen want wij hebben twee specifieke vragen om de accountant mee te geven. Dat is om te kijken wat er gebeurt met de financiële overschotten bij projecten. En of de accountant een beeld kan geven over de risico's bij de verbonden partijen.

De voorzitter: Niemand anders over dit onderwerp? Dan is het woord aan de heer Stegeman portefeuillehouder Financiën.

De heer Stegeman: Dank u wel. Voorzitter, vragen gesteld aan het dagelijks bestuur zijn volgens deze situatie vragen die u aan zichzelf stelt want dit onderdeel is specifiek voorbehouden aan het algemeen bestuur. Ik zou willen vragen dat wij met een procesvoorstel komen maar dat u daarin dan zelf besluiten neemt. Uiteraard ben ik als portefeuillehouder Financiën geïnteresseerd wat u vraagt maar formeel moet ik mij daar niet mee bemoeien. Ik besef dat het misschien een flauw antwoord is maar het is gewoon de feitelijke situatie.

De voorzitter: Ter aanvulling van mijn kant. Dit is een heel correct antwoord van de portefeuillehouder Financiën. Ik wijs u even op het voorstel punt 2 onderdeel f. Daar staat: "Bij de behandeling van het controleprotocol in de commissie Financiën en Beleidsuitvoering eventueel aanvullende aandachtspunten voor de accountantscontrole te benoemen." Daar zouden uw opmerkingen een plaats kunnen krijgen. Dus dat is een suggestie aan uw kant. In uw richting bedoel ik. De heer Wispels fractie AWP.

De heer Wispels (AWP): Dank u wel voorzitter. Indien daartoe nu nog niet wordt besloten en wij de ruimte nog krijgen nemen wij die graag ter harte.

De voorzitter: Dan is het woord aan de secretaris de heer Andringa.

De heer Andringa: Beslispunt 2f met de verwijzing naar de commissie Financiën en Beleidsuitvoering was ervan uitgaan dat wij dit de afgelopen PEIL-dag zouden agenderen. Dat is ons om een of andere reden is niet gelukt. Daarom ligt het nu voor en heeft u vooral twee aandachtspunten. Die aandachtspunten kunnen wij gewoon meegeven aan de accountant. Dat zouden wij anders in de commissie gedaan hebben. De opmerking hoe wij verder omgaan met het gesprek met de accountant. Daarvan heeft u in de werkgroep destijds gezegd dat u het belangrijk vindt de resultaten van de accountantscontrole met de hele commissie Financiën te bespreken. Dus de uitkomst juist met de hele commissie te bespreken. Over de opdrachtverlening naar de accountant zei u dat een kleiner deel van de commissie daarmee aan de slag zou gaan. Ik denk dit goed is op het moment dat de accountant in de commissie komt en daar omheen dat u daarover zelf in de commissie gesprekken voert. U kunt het aan de voorzitter zeggen. Ik zal het als secretaris van de commissie ook meenemen.

De voorzitter: Goed. Met inachtneming van deze procedurele toelichting kunt u instemmen met het voorstel? Zo ja, dan besluiten wij aldus. Dan agendapunt 7 over de aanpassing van het belastingstelsel.

7. Aanpassing van het belastingstelsel

De voorzitter: Er ligt een voorstel voor maar graag wil ik als eerste de portefeuillehouder Financiën gelegenheid geven een toelichting te geven op dit voorstel en de opdracht die u hem eerder heeft gegeven steun te verwerven bij andere waterschappen voor de amendementen die u wilde laten inbrengen in de ledenvergadering. Het woord is aan de heer Stegeman.

De heer Stegeman: Dank u wel voorzitter. Voorzitter, op 16 oktober jongstleden hebben wij unaniem een tweetal moties aangenomen. Daarnaast heeft u gevraagd of wij dit onder de aandacht wilden brengen bij andere waterschappen, steun wilden zoeken voor dit voorstel om daarmee zelf de meerderheid te zoeken bij de waterschappen willen wij iets gewijzigd krijgen ten aanzien van het procesvoorstel. Dat was ook de opdracht vanuit de Unievergadering. Ik kan u zeggen dat ik de afgelopen weken met al mijn 20 collega portefeuillehouders een telefoongesprek heb gehad. Daar kwam als grootste gemeenschappelijke deler naar voren dat vrijwel ieder waterschap het erg belangrijk vond dat wij beschikken over een eigen belastingstelsel. Dat vrijwel ieder waterschap zich solidair wenste te verklaren dat wij, als er waterschappen zijn die met het huidige stelsel in de problemen komen, met spoed moeten zoeken naar een oplossing om die waterschappen te kunnen helpen bij de problemen waar zij mee zitten. Dat betekent in concreto dat er meer maatwerk mogelijk moet zijn maar in ieder geval om het in technische termen te noemen moeten er meer knoppen zijn waar een algemeen bestuur aan kan draaien om een tariefsontwikkeling te laten plaatsvinden die past bij de visie die in dat algemeen bestuur geldt. Wat ook belangrijk was is dat wij met elkaar eensgezindheid uitstralen om zelf de regie in handen te houden, dat vond vrijwel iedereen. In de gesprekken die ik gevoerd heb met de portefeuillehouders heb ik kans gehad onze beide moties toe te lichten. Heb ik gehoord hoe erover wordt gedacht en heb ik in algemene zin gevraagd hoe het desbetreffende waterschap op dit moment aankeek tegen de voorstellen die voorliggen. Ik moet vooraf zeggen dat het momentopnames waren waarbij het vaak voorstellen waren vanuit het dagelijks bestuur c.q. de Heemraden, vaak ook al in de commissies behandeld, maar allemaal uiteindelijk nog niet in een algemene vergadering dan wel in een verenigingsvergadering want die vinden veelal deze week plaats. Maar er kwam toch een duidelijk beeld naar voren. Ik kan met die kennis, met dat voorbehoud, zeggen dat er 17 van de 21 waterschappen op de 13^e het procesvoorstel zullen steunen. Daarbij heb ik bij niemand kritiek gehoord of opmerkingen over de twee moties die wij hebben verspreid. Maar waarbij men heeft geredeneerd dat wij het op dit moment niet complexer moeten maken dan wat er al ligt. Op het moment dat wij het ene honoreren wij in feite alles honoreren of in ieder geval daar een oordeel over uitspreken. De vrees was dat men weer in de discussie kwam die wij vorig jaar hebben verlaten. Er is een algemene wens de drie punten uit de zeven of acht op korte termijn op te lossen. Men doet een sterk beroep op solidariteit. Als je in overweging neemt dat de meerderheid van de waterschappen solidariteit vraagt aan elkaar, vraagt het dagelijks bestuur, dit dagelijks bestuur van u het voorstel dat er nu ligt enigszins te amenderen. Wij blijven met u van mening dat het wenselijk is dat er aandacht komt voor de punten die wij hebben genoemd. Alleen moeten wij constateren dat wij het op dit moment niet in de eerste fase kunnen afdwingen. Dus daar waar wij aangeven ... Inmiddels hebben wij er al 3 maar wij hebben ook iets van 5% genoemd. Wij kunnen nu al overzien dat wij daarvoor geen steun krijgen. Dus in die zin kunnen wij op de opdracht die u ons heeft verleend steun te zoeken geen positief antwoord geven. Niet om inhoudelijke reden maar puur om procedurele redenen hoe de andere waterschappen reageren. Dus ik denk, wij denken dat het zinvol is de discussiepunten waarvoor bij een aantal waterschappen best begrip bestond, in de tweede termijn na 13 december aan de orde te stellen in de stuurgroep die wordt geformeerd waarin wij zelf ook zitting hebben.

Daarnaast onderzoeken wij de mogelijkheid of wij ook nog ambtelijk onze invloed kunnen aanwenden om daarmee te bewerkstelligen dat onze vertegenwoordiger in de Unievergadering, onze voorzitter, maximaal ons geluid kan laten horen maar het niet als een breekpunt moet inbrengen. Want wij hebben het gevoel dat het bij onze collega waterschappen erg slecht valt gezien de motivering die ik hier voorafgaand heb genoemd. Op het moment dat wij ons in dit stadium solidair verklaren zeg ik u toe dat ik in de stuurgroep waarin ik straks zitting mag nemen alsnog maximaal zal proberen in hoeverre er alsnog steun voor deze onderdelen kan worden gevonden. Daarvoor kan ik hooguit een inspanning verrichten, een inspanningsverplichting voor aangaan maar wij zijn gewoon afhankelijk van het verloop van die discussie. In zijn algemeenheid is men erbij gebaat dat men een oplossing krijgt die breed en unaniem door de waterschappen wordt gedragen om daarmee ook een krachtig signaal naar de minister c.q. de Tweede Kamer te kunnen afgeven. Op het moment dat wij onderling niet solidair zijn en individueel gaan optreden zijn wij bang dat wij onze eigen kracht breken. Dank u wel.

De voorzitter: Goed. Wie van u mag ik het woord geven? Ik zie mevrouw Broekman, de heer Siebring. Mevrouw Broekman VVD.

In eerste termijn

Mevrouw Broekman (VVD): Dank u wel voorzitter. Bij nader inzien. Er waren heel wat documenten en er is in het verleden ook veel gepraat over het belastingstelsel. Wij zullen er nog lang niet over uitgepraat raken. Wij hebben de vorige keer de moties unaniem aangenomen waarvan wij in ons bestuursakkoord hadden afgesproken ons daarvoor maximaal in te spannen. Die zijn ook door het dagelijks bestuur omgezet in amendementen. Duidelijke amendementen die voornamelijk ook een onderzoek vragen. De vorige keer zei ik in de commissie dat je ook principieel moet blijven. Principieel betreffende jouw maximale inspanning. Ik vind dat dit algemeen bestuur behoorlijk naar de geest van het bestuursakkoord de maximale inspanning heeft gepleegd om deze onderwerpen ook landelijk bij de andere waterschappen voor het voetlicht te brengen. Wij vinden dan ook dat zoals het nu in het voorstel staat wij alleen voor het procesvoorstel zouden stemmen indien alle drie de amendementen worden aangenomen erg veel gevraagd zou zijn. Alle drie zelfs. Als je er één zou binnenhalen zou al prachtig zijn. Wij vinden als VVD dat je vanuit de overtuiging dat geen enkel waterschap volledig aan zijn trekken komt ieder water bij de wijn zal moeten doen. Alhoewel ik het altijd zonde van de wijn vindt. Naast de wijn dan in ieder geval. Maar die solidariteit zien wij ook wel degelijk in dat ene geluid wat het krachtig maakt voor het waterschap om richting de landelijke overheid en de INW te laten horen. Zeker gezien het proces wat zo lang heeft stilgestaan ... wij hadden het een keer erover dat zorgvuldigheid belangrijker is dan snelheid maar dit staat al zolang stil dat ik het ook niet meer zorgvuldig vindt nu weer op de rem te gaan staan. Verder vind ik dat ook de aandachtspunten van Vechtstromen zeer legitiem zijn. Of je nu de amendementen moet laten staan of die om moet zetten in moties is de vraag maar ik zou het jammer vinden als pas achteraf in de werkgroepen dat geluid zou worden gehoord. Wel het geluid laten horen maar wij als VVD zijn er inmiddels van overtuigd dat je wel voor het procesvoorstel moet stemmen. Zeker om ook jouw geluid te laten horen en te blijven horen in de stuurgroep en ook zeker in de compacte werkgroep ambtelijk. Als je namelijk tegen zou stemmen denk ik niet zij ons als Vechtstromen nog serieus zullen nemen. Dus wij stemmen ... wij vinden dat het geluid van Vechtstromen, waarvan wij gezegd hebben dat men zich maximaal moet inspannen voor die punten die wij hebben moet blijven staan. Maar wij vinden dat wij niet tegen het procesvoorstel moeten stemmen indien dat niet aangenomen wordt maar dat dit geluid constructief meegenomen moet worden in de stuurgroep. Dat was het voorzitter, dank u wel.

De voorzitter: Dan de heer Siebring fractie Landbouw.

De heer Siebring (Landbouw): Ja dank u wel voorzitter. Ja, er liggen natuurlijk twee moties of amendementen van dit orgaan, van het algemeen bestuur. Die waren unaniem. Die kun je ook niet zomaar aan de kant leggen. Daarin moeten wij ook principieel zijn denk ik. Maar de portefeuillehouder gehoord hebbende moeten wij ook pragmatisch zijn. Als het zinloos is aan een dood paard te trekken moeten wij dat niet doen. Zeker als zich dat tegen je keert. Dus, wij denken ook dat het verstandiger is deze amendementen niet naar voren te brengen.

De voorzitter: Wie wil nog meer het woord voeren? De heer Ensink van het CDA en daarna de heer Van Keulen.

De heer Ensink (CDA): Ja, dank u wel voorzitter. Wat de inhoud betreft kan ik mij helemaal aansluiten bij de opvatting van mevrouw Broekman. Nog een aanvulling. Wij vinden als CDA-fractie dat het dagelijks bestuur zich uitermate goed heeft ingespannen om uitvoering te geven aan de moties die wij gezamenlijk hebben aangenomen. Daarvoor onze dank. Wij vinden de toezegging er nu even geen super principieel punt van te maken maar in tweede termijn daar eventueel de maximale ruimte in te scheppen voldoende.

De voorzitter: Dan de heer Van Keulen fractie Bedrijven.

De heer Van Keulen (Bedrijven): Ja voorzitter, als ik het besluit nog eens lees en met name de zin onder nummer 1: de voorzitter van Vechtstromen op te dragen 3 amendementen in te dienen daarvan uitgaande, dan ben ik het eens met mevrouw Broekman en ook een beetje met meneer Stegema. De voorzitter neemt het spul mee. Ik zeg het even populair. En brengt het in de discussie in. Zonder op te dringen dat daar die amendementen moeten worden aangenomen of behandeld moeten worden. Dus puur ter informatie meenemen. Maar dat is misschien al wel gebeurd?

De voorzitter: Heb ik iedereen gehad? Nee. De heer Alberts van de fractie Natuurterreinen.

De heer Alberts (Natuurterreinen): Ja. Ik doe het nu netjes via de VB en EB en stellen wij ons eigenlijk ook achter de uitleg zoals mevrouw Broekman die heeft gegeven.

De voorzitter: Dan de heer Wispels fractie AWP.

De heer Wispels (AWP): Dank u wel voorzitter. Ik heb de portefeuillehouder horen praten over hoe de verhoudingen liggen. Het ligt complex en het ligt gevoelig. Wij weten in de tussentijd allemaal dat het tot nu toe geen antwoord geeft op het OESO-rapport. Maar laten wij die wel in ons achterhoofd houden. Inderdaad, een verandering aangaan door stappen te zetten en blijkbaar kunnen wij geen grote stappen zetten en behoren wij kleine stapjes te zetten. Ik denk dat wij die stap wel moeten gaan zetten om die verandering in gang te gaan zetten. Dank u wel voorzitter.

De voorzitter: Eerst de fractie Water Natuurlijk de heer Van de Griendt en dan de ChristenUnie de heer Tromp.

De heer Van de Griendt (Water Natuurlijk): Ja dank u voorzitter. Ik voel het dilemma. Ik voel het dilemma ook echt. Waarom zijn wij hier eigenlijk ook alweer aan begonnen? Inderdaad om invulling te geven aan die OESO-aanbevelingen. Om toekomstbestendig waterbeheer ook via dat belastingstelsel te kunnen ondersteunen. Ik heb een voorstel gezien van de ChristenUnie om ook naar het tweefasen model te kijken. Dan kun je misschien inderdaad nu eerst de knelpunten oplossen en daarna tot die integrale herziening komen. Nou, ik ben nog benieuwd hoe het dagelijks bestuur zo'n processtap beoordeelt. Waar wij mee worstelen is hoe wij uiteindelijk toch een keer tot die integrale herziening gaan komen.

Ik snap dat je soms moet kijken wat je moet doen ... wat je moet doen wat kan in plaats van wat moet. Dus ik denk dat wij zo direct graag een schorsing willen om in de fractie te bespreken hoe wij ons hierop instellen, wat ons oordeel gaat worden. Ja, dat is hoe wij er op dit moment in staan. Ik zie het dilemma van ... Nou, laat ik het zo zeggen. Het liefst willen wij naar die integrale herziening toe. Maar daarvoor betekent het dat wij eigenlijk moeten leren uit het voorstel van de CAB, van het vorige proces. Ik zou dus graag van het dagelijks bestuur horen dat zij willen inbrengen, een verzoek willen doen dat er een evaluatie komt van het CAB-proces. Zodat als wij ooit nog eens naar een integrale herziening gaan wij lessen kunnen trekken uit het proces van het verleden zodat wij misschien ook in het komende proces als wij andere punten inbrengen met die gedachten of die lessen nog tot andere afwegingen kunnen komen om het proces wat breder in te steken. Nou, dat is waar ik onze bijdrage bij wil laten.

De voorzitter: Dan de ChristenUnie de heer Tromp.

De heer Tromp (ChristenUnie): Dank u voorzitter. Ja, ik moet zeggen dat ik het ook een worsteling vind. Ik ben aan het zoeken naar wat goed is. Wij hebben als Vechtstromen, vanuit Vechtstromen twee moties ingediend om op bepaalde dingen te letten. Dat hoef ik nu niet te herhalen. Als ChristenUnie, daar heb ik in de commissie ook iets over gezegd, hebben wij gezegd dat wij solidair zijn richting de waterschappen die echt nijpend klem zitten. Hoe kun je die twee dingen combineren? De heer Van de Griendt verwoordt het heel mooi zoals het eigenlijk ook op mijn papiertje staat. Is er een proces te verzinnen en wil het dagelijks bestuur dat ook meenemen waarin aan de ene kant zo snel mogelijk gewerkt wordt aan de oplossing van de drie knelpunten om het zo maar te zeggen en aan de andere kant een verdere bezinning op de integrale herziening waarin de OESO-punten heel nadrukkelijk naar voren komen? Dat is waar ik mee worstel. Ook ik pleit even voor een korte break.

De voorzitter: Heb ik iedereen gehad in deze termijn? Ja? Dan wil ik inderdaad die schorsing voorstellen van ongeveer tien minuten zodat het dagelijks bestuur zich ook even kan beraden op het voorstel dat wij uiteindelijk aan u willen voorstellen. Ik schors de vergadering voor tien minuten.

Schorsing

De voorzitter: Dames en heren wilt u allemaal plaatsnemen? Ik heropen de vergadering en geef het woord aan de portefeuillehouder Financiën de heer Stegeman.

De heer Stegeman: Dank u wel. Voorzitter, het is vaak de toon die de muziek maakt. Ik denk ook dat het voor dit onderwerp geldt. Als ik de beraadslaging uit de eerste termijn op mij laat inwerken denk ik dat de ideeën die binnen het dagelijks bestuur leven en uw ideeën heel dicht bij elkaar zitten. Je kunt principieel blijven om met de woorden van Anneke Broekman te spreken en uiteindelijk aan een dood paard trekken en in een situatie komen dat het als niet collegiaal wordt ervaren door de collega's. Het dagelijks bestuur kiest liever een andere lijn. Wij hebben tot nu toe maximale inspanning verricht om ons geluid bij de andere waterschappen neer te leggen. Geen inhoudelijke bezwaren ervaren alleen procesmatig niet de bereidheid gevonden dat dit op dit moment erin gefietst kan worden. Dat zijn mijn woorden. Ik denk dat als onze vertegenwoordiger in de Unievergadering het niet in de vorm van drie amendementen maar in de vorm van drie aandachtspunten inbrengt en vervolgens bereid is ondanks die aandachtspunten toch akkoord te gaan met het procesvoorstel je daarmee krediet verdient binnen de vergadering. Ik ga ervan uit dat onze voorzitter dat krediet ter plekke omzet om aandacht te vragen voor de punten die u toch nog heeft genoemd. Dat een evaluatie van de vorige CAB zijn. Dat kan ook een evaluatie zijn hoe men tot dit procesvoorstel is gekomen. Maar dat kan ook zijn geluiden die wij elders hebben opgevangen. Sommige praten erover bij bepaalde onderdelen een verkenner aan te stellen.

Meer aandacht voor de basis hoe wij naar de toekomst toe een duurzaam financieel belastingstelsel gebaseerd op de uitgangspunten van het OESO-rapport kunnen realiseren. Dat zijn allemaal elementen die de voorzitter dan in de vergadering kan inbrengen. Maar niet te koppelen aan het procesvoorstel. Ik denk dat wij dan het maximale rendement halen en dat kan vervolgens weer zijn voortgang vinden in de stuurgroep die na 13 december ontstaat. Wij zouden graag in die lijn een voorstel willen doen waarbij wij het voorstel dat voorligt iets amenderen alleen zal de tekst daartoe even door de secretaris worden voorgelezen op het moment dat wij daaraan toe zijn.

De voorzitter: Voordat ik u het woord geef, geef ik eerst het woord aan de secretaris om het geamendeerde voorstel, zoals het dagelijks bestuur aan u wil voorleggen, te verwoorden. Het woord is aan de heer Andringa.

De heer Andringa: Het gewijzigde voorstel te beginnen bij punt 1 zou dan worden: "De voorzitter van Vechtstromen drie aandachtspunten mee te geven bij de behandeling van het procesvoorstel voor aanpassing van het belastingstelsel in de ledenvergadering van de Unie van Waterschappen met de volgende strekking. Dan volgt A, B en C. Op te dragen drie amendementen in te dienen wordt gewijzigd in drie aandachtspunten mee te geven. En heel beslispunt 2 te schrappen en daaraan een nieuw beslispunt 2 toe te voegen: "De voorzitter van Vechtstromen op te dragen in te stemmen met het procesvoorstel en extra aandachtspunten voor het proces in te brengen waaronder een goede evaluatie van het vorige proces en de mogelijkheden voor een externe verkenner." Punt 3 blijft zoals het was.

De voorzitter: Dan hoor ik graag uw reactie op de woorden van de portefeuillehouder en het geamendeerde voorstel vanuit het dagelijks bestuur. Mevrouw Broekman van de VVD.

Mevrouw Broekman (VVD): Akkoord. Het lijkt mij dat wij wat dat betreft het evenwicht hebben gevonden.

De voorzitter: De heer Ensink van het CDA.

De heer Ensink (CDA): Ook akkoord met het voorstel.

De voorzitter: De heer Tromp van de ChristenUnie.

De heer Tromp (ChristenUnie): Ik wil u even meenemen in de gedachtegang die ik zojuist had nadat ik heb nagedacht. Dat is dat wij voor zijn zoals het nu wordt omschreven de amendementen niet in te dienen. Omdat als je ze indient en de amendementen van tafel worden geveegd je het kwijt bent. Alleen als ik kijk naar het procesvoorstel zoals dat nu voorligt gaan wij voor de drie knelpunten en dat is het. Terwijl ik nog altijd in de overtuiging ben dat wij het integraal moeten bekijken. En dat neigt ernaar tegen het procesvoorstel te stemmen. Ik merk dat ik met woorden zoals de heer Andringa die net formuleerde toch een beetje worstel, nog altijd. Dus ik ben er eigenlijk nog niet uit.

De voorzitter: De heer Wispels fractie AWP.

De heer Wispels (AWP): Dank u wel voorzitter. Zoals hiervoor ook gesproken is het een verandering stap voor stap. Ik denk dat deze aanpassingen daaraan bijdragen. Zoals de portefeuillehouder aangeeft praten wij hier over krediet. Ik zou haast zeggen een hypotheek die wij gaan indienen. Er zijn nog genoeg onderhandelingsaspecten die wij dan kunnen terugleggen. Ik denk dat de AWP hier nogmaals in mee kan gaan.

De voorzitter: De heer Siebring van de fractie Landbouw en dan de heer Van de Griendt van Water Natuurlijk.

De heer Siebring (Landbouw): Ja, dank u wel voorzitter. Wij ondersteunen het voorstel zoals dat er nu ligt en sterker in reactie op de heer Tromp denken wij dat wij het procesvoorstel dat er nu ligt juist wel kunnen ondersteunen.

De voorzitter: De heer Van de Griendt van Water Natuurlijk.

De heer Van de Griendt (Water Natuurlijk): Ja, dank u voorzitter. Wij voelen heel erg het dilemma. Hetzelfde dilemma dat de heer Tromp voelt. Het is een keuze die nu voorligt voor een aanpassing van het belastingstelsel waar wij het de komende tien jaren, misschien nog langer, mee moeten doen. Ik denk dat er niet snel een nieuw wetgevingsproces zal worden opgestart om dat te doen. Ik ben blij met de toezeggingen de processtappen, de evaluatie in te brengen als punt. Want ik denk dat wij, mocht er in de toekomst ooit nog een proces van herziening komen, door het leren van de lessen op dat punt de kans op succes voor een integrale herziening kunnen vergroten. Maar blijft die afweging waar wij staan. Ja, wij maken nu een keuze voor de komende tien jaren met dit proces. Gaan wij daar komen als wij nu instemmen met dit procesvoorstel? Volgens mij is dat onze afweging, dat dat niet het geval zal zijn. Dus zeggen wij denk ik 'nee'.

De voorzitter: De heer Van Keulen van de fractie Bedrijven.

De heer Van Keulen (Bedrijven): De fractie Bedrijven kan zich vinden in het besluit met de nieuwe tekstvoorstellen van de secretaris en met name omdat het een strategisch gebeuren is. Wij vinden dit dan een sterkere positie dan het oude besluit. Laten wij het zo maar zeggen.

De voorzitter: De heer Alberts fractie Natuurterreinen.

De heer Alberts (Natuurterreinen): Ik ga ook akkoord met het voorstel van de secretaris.

De voorzitter: Dan heb ik alle aanwezigen fracties gehad? Ja. Dan is het woord aan de portefeuillehouder de heer Stegeman.

De heer Stegeman: Ja voorzitter. Ik zou eigenlijk aan Water Natuurlijk willen vragen wat zij in hun ogen nog nodig hebben om dit voorstel toch te kunnen steunen. Want dit voorstel is gebaseerd op een fasering. Wij hebben moeten constateren dat het mogelijke einddoel wat in dit geval Water Natuurlijk voor ogen staat op dit moment niet haalbaar is. Maar daarnaast hebben wij wel aangegeven dat wij open staan die discussie te voeren op ieder moment, op elk front. Dat wij dan afhankelijk van de houding van 21 waterschappen waarbij wij heel graag zien dat wij toch ten aanzien van alle onderwerpen die gaan komen maximale eensgezindheid in solidariteit naar elkaar toe verklaren om daarmee sterker te staan in een mogelijke wetswijziging. Wij zijn uiteraard bereid u maximaal te faciliteren. Wij hebben alle stukken die bij het Uniebureau waren gisteren nog op iBabs geplaatst. Alleen heeft het Uniebestuur ons gevraagd daar in dit stadium vertrouwelijk mee om te gaan want het Uniebestuur vergadert op 6 december en gaat vervolgens alle stukken verspreiden. In feite hebben wij iets bij voorbaat gehad waarvan men ons vraagt daar vertrouwelijk mee om te gaan. Ik hoop ook dat u dat wilt respecteren. U heeft er zelf maximaal gebruik van kunnen maken maar houdt het in ieder geval tot 6 december nog even intern.

De voorzitter: Dat betekent, als ik het goed begrijp, dat er een embargo zit op de ...

De heer Stegeman: Ja, het heeft officieel het karakter van vertrouwelijk. Geheimhouding zou te ver gaan maar om ook het proces niet te verstoren. De Unie heeft ons maximaal gefaciliteerd. Laten wij daar nu geen misbruik van maken met zijn allen.

De voorzitter: De heer Tromp van de ChristenUnie.

De heer Tromp (ChristenUnie): Ik heb er behoefte aan nog één keer de tekst zoals de heer Andringa het voorlas goed te horen.

De voorzitter: De secretaris.

De heer Andringa: Het eerste beslispunt wordt: "De voorzitter van Vechtstromen drie aandachtspunten mee te geven bij de behandeling van het procesvoorstel voor aanpassing van het belastingstelsel in de ledenvergadering van de Unie van Waterschappen met de volgende strekking. Dan volgt A, B en C. Op te dragen drie amendementen in te dienen wordt gewijzigd in drie aandachtspunten mee te geven. En heel beslispunt 2 te schrappen en daaraan een nieuw beslispunt 2 toe te voegen: "De voorzitter van Vechtstromen op te dragen in te stemmen met het procesvoorstel en extra aandachtspunten voor het proces in te brengen waaronder een goede evaluatie van het vorige proces en de mogelijkheden voor een externe verkenner."

De voorzitter: De heer Tromp van de ChristenUnie.

De heer Tromp (ChristenUnie): Misschien ben ik heel brutaal, vergeef mij dat maar het komt heel dicht in de buurt bij dat wat de ChristenUnie voorstelt. En daar sta ik voor. En daar sta ik ook onder en dat is: 1. los de problemen die er zijn op maar 2. pak de integraliteit aan en doe dat wellicht onder begeleiding van een extern gezaghebbend persoon. Die integraliteit vind ik heel erg belangrijk en ook de basisprincipes van het profijtbeginsel en de vervuiler/gebruiker betaalt. Zou dat kunnen worden toegevoegd aan punt 2?

De voorzitter: De portefeuillehouder de heer Stegeman.

De heer Stegeman: Voorzitter wij hebben erover gesproken zoals aangegeven. Wat mij betreft is dat niet limitatief. Als ons algemeen bestuur die toevoeging verlangt hebben wij vanuit het dagelijks bestuur daar geen principieel bezwaar tegen. Alleen zeg ik nog heel nadrukkelijk over de eerste drie punten zal waarschijnlijk op korte termijn besluitvorming plaatsvinden. Over de wensen die u nu neerlegt zal het waarschijnlijk langer duren en zijn wij ook afhankelijk van de houding van de andere waterschappen. Dus wij kunnen het inbrengen, een inspanningsverplichting kan ik hier neerleggen. Dat kan zowel via de voorzitter in de Unievergadering of ik zou het persoonlijk kunnen doen in de stuurgroep maar wij kunnen daar geen garantie voor afgeven. Absoluut niet.

De voorzitter: Mevrouw Broekman van de VVD.

Mevrouw Broekman (VVD): Dank u wel voorzitter. Ik kan mij voorstellen dat u natuurlijk voor de standpunten van de ChristenUnie staat. Ik heb zeker nog een aanvullend lijstje wat de VVD allemaal ook nog graag zou willen meegeven. Het gaat er op een gegeven moment om dat ook van hieruit een krachtig geluid, een eensgezindheid wordt meegegeven. Ik denk dat het als wij allemaal nog onze extra puntjes meegeven verwatert. Ik vind dat als dit al binnenkomt dat een heel mooi resultaat is. Daarnaast denk ik dat je nooit een belastingstelsel voor 10 jaren vaststelt. Een belastingstelsel heeft permanent onderhoud nodig.

De voorzitter: Wie wil nog het woord voeren? De heer Van de Griendt van Water Natuurlijk.

De heer Van de Griendt (Water Natuurlijk): Ja dank u voorzitter. Wij hebben nog even goed naar het voorstel geluisterd, ook de externe verkenner en met de toezegging van de oplossing voor OESO. Die integraliteit is voor ons namelijk heel erg belangrijk. Permanent onderhoud, jazeker maar dat moeten wij inderdaad ook met z'n 21-en doen. Waar wij ... Kijk, wat wij willen is dat wij inderdaad komen naar dat duurzame stelsel voor een toekomst waar wij volgens mij veel baat bij hebben en waar wij ook nou ja, hard aan moeten werken. Als dat met een externe verkenner dichterbij komt samen met een evaluatie moeten wij misschien dan maar op dat proces vertrouwen. Hoe moeilijk dat ook is. Zeker ook ... Ik denk dat het inderdaad wel een keuze is voor de komende tien jaren maar laten wij in het kader van de solidariteit en het vertrouwen in de andere waterschappen dit signaal dan maar afgeven. En daarop bouwen en voortbouwen om te komen waar wij uiteindelijk volgens mij met zijn allen willen zijn. Dan maar in die zin. De zorgvuldigheid en het draagvlak gaan vinden in een snel proces en later hopelijk nog een iets sneller proces. Dank u wel.

De voorzitter: Dan ga ik nog één keer aan de portefeuillehouder vragen wat dit gehorende deze discussie alles betekent voor het voorstel zoals voorgelezen door de secretaris. Blijft dat zoals het is?

De heer Stegeman: Volgens mij had ik er nog één aanvulling aan toegevoegd waar wij geen bezwaar tegen hadden. Misschien is het voor de besluitvorming ordentelijk dat wij dit nog even letterlijk door de secretaris laten benoemen.

De voorzitter: Maar dan vraag ik de portefeuillehouder het nu precies te verwoorden en niet door de secretaris wat dan de wijziging is.

De heer Stegeman: Op de vraag van de heer Tromp heb ik geantwoord dat er twee voorbeelden zijn genoemd maar dat het wat mij betreft niet limitatief is dat er ook andere zaken aan toegevoegd konden worden die zijn genoemd. Ik wil er nogmaals met nadruk op wijzen, dat is even een nieuw element, dat wij nu praten over een procesvoorstel. Het uiteindelijke voorstel dat nog moet worden gelanceerd komt uiteraard ook weer eerst hier op tafel. Dan hebben wij nog altijd de mogelijkheid er al dan niet mee eens te zijn. Laten wij wel wezen. De drie punten, alhoewel het op dit moment voor ons nog niet knellend is, zouden wij er ook dankbaar werk van gaan maken op het moment dat er een uitkomst komt die meer knoppen in zich heeft, die meer sturingsmogelijkheden heeft. Dus in die zin hebben wij er ook wel baat bij dat de drie knelpunten zo snel mogelijk worden opgelost en moeten wij ons maximaal blijven inspannen voor de andere elementen en die zijn wat mij betreft niet limitatief. Ik heb zelfs een 'zoals' voorbeeld genoemd maar dat kunnen ook andere zaken zijn. Ik laat dat een vrije discussie worden de komende jaren. Alleen de termijnen en de steun moeten wij gewoon zoeken bij anderen. Ik ga er uiteraard vanuit dat daarbij de integraliteit, de duurzaamheid een belangrijke factor is want dat is volgens mij het leidmotief om elkaar te overtuigen.

De voorzitter: Even als voorzitter van deze vergadering. Ik heb de secretaris een voorstel horen voorlezen dat naar mijn indruk ongewijzigd blijft. Ten tweede heb ik een heleboel woorden gehoord die een soort inkleuring geven die u eventueel aan mij zou kunnen meegeven voor de discussie in de vergadering maar dan moet u er ook op vertrouwen dat ik daar naar eigen inzicht mee omga. Wij kunnen nu niet letterlijk afspreken hoe ik dat ga verwoorden. Dus constateer ik eigenlijk dat het voorstel het voorstel blijft zoals de secretaris heeft voorgelezen maar ik probeer iets met de inkleuring te doen die hier op tafel is gekomen. Nu ga ik nog één keer naar u kijken wat het gaat worden. Ik kan nu ook gewoon vragen of u instemt met het voorstel zoals verwoord door de secretaris. De inkleuring neem ik ter harte en neem ik mee in het gesprek, in de vergadering zoals die verloopt maar ik ga mijn best doen om die inkleuring wel daar te verwoorden. Ik vraag uw instemming voor deze werkwijze, dus het voorstel door de secretaris en mijn toezegging inkleuring te geven in de vergadering en zoveel mogelijk recht te doen aan het gesprek dat hier net gevoerd is.

Bij handopsteking zie ik graag of u hiermee kunt instemmen. Dan constateer ik dat u ... Erik Lievers? Dan constateer ik dat alle aanwezigen daarmee instemmen en is aldus besloten. Ja het dagelijks bestuur probeert soms dualistisch te zijn maar dat is niet altijd handig zolang wij nog monistisch zijn. Dit was agendapunt 7. Dan komen wij bij agendapunt 8 de realisatie zonneveld Almelo-Vissedijk.

8. Realisatie zonneveld Almelo-Vissedijk

De voorzitter: Is er behoefte hierover het woord te voeren? Ja, ik zie de heer Ensink, de heer Siebring en de heer Rijtema. Ik begin bij de heer Ensink van het CDA.

In eerste termijn

De heer Ensink (CDA): Ja dank u wel voorzitter. In de commissievergadering is er al uitvoerig over gesproken en het is misschien toch goed erop te wijzen dat wij in deze vergadering hebben aangegeven dat wij nogal wat moeite met het voorstel hebben. Dat was met name ingegeven door het feit dat er een business case was die niet 100% was, om het zo te zeggen, die niet voldeed. Maar hoe in de toekomst om te gaan met dergelijke situaties? De precedentwerking dus. Ik denk dat het toch goed is dat wij daar nog eens het antwoord van het dagelijks bestuur over horen, met name over dit fenomeen. Want ja, een kader is iets dat wij met elkaar afspreken..

De voorzitter: De heer Siebring fractie Landbouw.

De heer Siebring (Landbouw): Ja, dank u wel voorzitter. Ja, in de aanloop naar deze avond hebben wij als fractie nog even nagedacht over dit voorstel. Hoe meer wij erover nadachten hoe sterker de herinnering werd aan de woorden die de portefeuillehouder heeft gebruikt toen hij het plan van de zonnepanelen lanceerde. De 10 miljoen euro lening. Je hebt leningen en je hebt leningen. Dit was een lening die geen lening was want die leverde geld op. Nou, wij zijn koud een halfjaar verder en de kaders worden opengeboken en het eerste veld wat niet rendabel is binnen de kaders wordt er al bij ingeschoven. Wij hebben daar moeite mee. Ik sluit mij aan bij de woorden van de heer Ensink dat er een zeker precedentwerking vanuit gaat. Dat zullen wij graag willen voorkomen.

De voorzitter: De heer Rijtema van de VVD.

De heer Rijtema (VVD): Dank u wel voorzitter. Ja, ook de VVD heeft principieel wat moeite met het oprekken van kaders. Alleen is het in dit geval het oprekken van een financieel kader waarbij wel een iets andere achtergrond meespeelt en dat is dat de business case weliswaar niet in de tijdsperiode van vijftien jaren haalbaar is maar met een kleine verlenging van vier jaren wel haalbaar is. Een technische investering die gedaan moet worden en dan gaat het die periode zeker halen. In die zin zouden wij bij uitzondering mogelijk hierin kunnen meegaan maar wij willen graag van de portefeuillehouder horen of deze business case niet alsnog op een of andere manier met een alternatieve invulling sluitend gemaakt kan worden. Daarbij denk ik met name aan het uitbesteden van dit verhaal. Ik weet niet of dat al heeft plaatsgevonden of dat daar nog rek in onderhandelingen dan wel aanbesteding zit.

De voorzitter: Zijn er nog andere die het woord willen voeren? Ja, de heer Nicolai van de fractie Water Natuurlijk.

De heer Nicolai (Water Natuurlijk): Ja, dank u voorzitter. Tijdens het vorige overleg waarbij het stuk ter sprake kwam heeft de VVD onder andere ook al aangegeven dat er rekening gehouden zou moeten worden met biodiversiteit als plantjes en dat soort zaken. In het stuk staat wel dat het de bedoeling is maar wij vinden deze terminologie toch wel heel erg zwak.

Wij hadden dat graag strakker erin gezet willen hebben zoals: 'Wij gaan de bodem tussen de zonnepanelen enzovoort enzovoort'. Wat dat betreft vinden wij dit een matig stuk.

De voorzitter: De heer Tromp van de ChristenUnie.

De heer Tromp (ChristenUnie): Ja, ook hier staat inderdaad ... wij zijn het eigenlijk eens met de VVD die zegt dat het niet helemaal sluitend is binnen de tijd maar in de commissie is verteld dat de levensduur van deze panelen lang genoeg is namelijk 25 jaar om het toch sluitend te krijgen. Daarom zijn wij wel enthousiast.

De voorzitter: Je zou bijna iets anders verwacht hebben.

De heer Tromp (ChristenUnie): In tekst klopt het wel.

De voorzitter: U bent heel ledig. De heer Wispels van de AWP.

De heer Wispels (AWP): Dank u wel voorzitter. Zoals ook bij de commissie aangegeven zijn wij voorstander van het voorstel. Wij vinden het ook netjes dat het bij het algemeen bestuur is teruggebracht omdat het financieel meer tijd vraagt. Ik kan mij van de commissie nog herinneren dat de heer Ten Berge aangaf dat het inderdaad een buitensporige termijn is omdat in het bedrijfsleven schijnbaar acht jaren worden gehanteerd. Ik denk dat wij ook als overheid voor onszelf een launching government zijn om te kijken dat onze duurzame investeringen blijkbaar dit vragen en dat wij met elkaar eens moeten nadenken hoe wij tot die transitie gaan komen. Want de opgave die voor ons ligt is groot en het vraagt veel van ons. Dit is een mooi voorbeeld daarvan.

De voorzitter: Heb ik iedereen gehad? Dan is het woord aan de heer Lievers.

De heer Lievers: Ja voorzitter, dank u wel. Dit stuk is een voorbeeld van de worsteling die wij ook hebben dat je aan de ene kant zit met strakke financiële kaders en aan de andere kant ook ambities met elkaar hebt afgesproken als het gaat over het energieneutraal worden van dit waterschap. Het klopt, dat heb ik de vorige keer aangegeven, dat het niet sluitend is. U heeft ook gezien dat het niet een voorstel van het dagelijks bestuur is het alsnog te doen. Wat wij hebben gedaan is dat wij het dilemma met argumenten bij u hebben teruggelegd omdat wij zien dat het niet past binnen de kaders maar gelet op het belang dat wij ook hechten aan onze ambitie op het gebied van energieneutraliteit vinden wij dit een zodanig stuk dat wij u toch willen voorleggen en u deelgenoot willen maken van dat dilemma. Hoe gaan wij daar in de toekomst mee om? Dat is ook de vraag die de heer Ensink stelde. Wat mij betreft zult u voorstellen, waarvan wij zien dat die niet passen binnen de kaders, niet telkens voorgelegd krijgen. Zeker niet als daar een andere ambitie bij ligt. Maar nogmaals, hier ligt wel een duidelijke ambitie, een lastige ambitie ook omdat wij nu wel merken dat met alle investeringen die wij tot nu toe hebben gedaan wij nog maar op 48, 49% zitten. Maar dat het wel een ambitie is die wij zeer serieus nemen. Vandaar dat wij in dit geval dat toch willen voorleggen. Het is uiteraard aan u als algemeen bestuur te bepalen of u in de toekomst ook voorstellen die niet voldoen aan de kaders überhaupt wilt zien of dat u voorstellen die niet aan de kaders voldoen niet wilt zien. Dat kan natuurlijk ook. In dit geval leek het ons toch goed het op die manier te doen.

Dan het onderwerp biodiversiteit. Eigenlijk is dit, meneer Rijtema zeg ik maar even naar u toe, al een voorbeeld van wat u in het vorige agendapunt wilde hebben dat wij niet alleen moeten kijken naar de financiële maar ook naar andere doelstellingen die wij zouden kunnen meenemen. Nou, dit is er zo een. Want hierin zit niet alleen een energiedoelstelling maar ook het onderwerp biodiversiteit. Ik ben het met de heer Nicolai eens dat er staat dat het de bedoeling is.

Ik denk dat wij dat in dit geval gewoon moeten doen. Ik wil er wel aan toevoegen dat wij ook nog zullen komen met een nota Vergroening en Biodiversiteit. Daarin zou dit onderwerp hoe wij omgaan met de zonnevelden in de toekomst in het kader van vergroening en biodiversiteit kunnen worden meegenomen. Dat speelt niet alleen hier maar ook op andere zonnevelden die wij nog gaan realiseren. Dan de termijn. Onze inschatting is dat de levensduur twintig jaren of meer is. Wij zijn voorzichtig uitgegaan van die 20 jaren maar wij kennen ook voorbeelden dat de levensduur langer is dan die twintig jaren. Ja, meneer Siebring, ik kan mij niet herinneren dat ik heb gezegd dat leningen geen leningen zijn. Maar goed, dat kan ook aan mijn geheugen liggen. Dit is wel degelijk een investering die wij moeten doen en die zich uiteindelijk wel terugverdiend maar dat is iets anders dan dat het geen lening zou zijn.

De voorzitter: Even voor de orde. Ik zie de heer Rijtema en de heer Siebring die willen reageren maar ik wil graag eerst de portefeuillehouder laten uitspreken in eerste termijn. De portefeuillehouder Financiën wil er ook nog iets aan toevoegen. Daarna krijgt u als eerste het woord in de tweede termijn. Zullen wij dat zo doen? Ja?

De heer Lievers: Voorzitter, volgens mij heb ik daarmee de opmerkingen behandeld.

De voorzitter: Dan geef ik eerst het woord aan de heer Stegeman en dan is de heer Rijtema als eerste aan de beurt en daarna de heer Siebring.

De heer Stegeman: Voorzitter, de woorden leningen zijn geen leningen kwamen van mij. Het was bij de bijeenkomst die wij in Drenthe hadden met de commissie waar wij het totale voorstel van 10 miljoen euro met elkaar hebben besproken. Dit even ter verduidelijking.

De voorzitter: Dan is in tweede termijn het woord aan de heer Rijtema van de VVD.

In tweede termijn

De heer Rijtema (VVD): Dank u wel voorzitter. Ik heb in eerste termijn de beantwoording van de heer Lievers afgewacht om nog even met het volgende punt te komen. Tijdens de commissievergadering is er inderdaad een toezegging gedaan te kijken of er meer aspecten vanuit ons bestuursakkoord geïntegreerd konden worden bij besluitvorming voor nieuwe projecten. Daar is in de laatste alinea van het voorstel een regeltje toegevoegd wat een beetje zwabbert en eigenlijk toch heel zwak geformuleerd is. Ik heb ook een groene achtergrond die het nodige van technieken van dit soort bloemenmengsels en grasvelden met zich meebrengt en ja, dan word je een beetje angstig als je dit soort dingen leest. Wij hebben als VVD een amendement op dit punt voorbereid en dat willen wij graag indienen. Het is een amendement dat uw opmerking over de combinatie biodiversiteit en realisatie zonnepanelen even iets krachtiger neerzet, zodat wij in ieder geval voor dit project ook een leerproces krijgen hoe wij het zouden moeten doen mits ons amendement aangenomen wordt. Het wordt als het goed is nu uitgedeeld. Ik vraag iedereen even de inhoud tot zich te nemen dan kan ik het amendement zo meteen voorlezen.

De voorzitter: Misschien moeten wij het in de omgekeerde volgorde doen dat u het zo meteen gewoon voorleest. Dan nemen wij er daarmee allemaal al kennis van. Ja, dat mag u ook nu doen wat mij betreft. Ik kan ook eerst de heer Siebring het woord geven? Als het amendement uitgedeeld is dan kom ik bij u terug. De heer Ensink wil ook nog het woord. Dan geef ik eerst het woord aan de heer Siebring, dan de heer Ensink en dan geef ik u weer het woord voor het voorlezen van het amendement. Ja? Oké, de Siebring van de fractie Landbouw.

De heer Siebring (Landbouw): Ja meneer Lievers de heer Stegeman heeft het toch gezegd, dat waren woorden toen u nog niet actief was binnen dit waterschap.

De voorzitter: De heer Ensink van het CDA.

De heer Ensink (CDA): Ja voorzitter. Ik wil toch de heer Lievers bedanken voor zijn beantwoording. Uiteraard waarderen ook wij het dat het dagelijks bestuur dit voorstel eerst aan ons heeft voorgelegd. Wij snappen ook dat er een spanningsveld is tussen ambitie en afgesproken kaders. Er is duidelijk een verheldering gekomen als het gaat over toekomstige projecten. Ik denk dat dit bij ons ook het knellende punt is dat voordat je kaders afspreekt je kaders eerst eens goed met elkaar bespreekt en ook in bandbreedtes. Want daar liepen wij nu tegenaan. Dat is toch wel een punt waarvoor wij nadrukkelijk de aandacht willen vragen. Wij hebben net de begroting vastgesteld. Nou, het kost nogal wat moeite ook inkomsten en uitgaven met elkaar in balans te houden. Wij zullen op dit moment over onze bezwaren heen stappen maar wel heel duidelijk aangeven dat wij een hele goede discussie wensen te voeren over de kaderstelling voordat wij een volgend project op de rol krijgen.

De voorzitter: De heer Nicolaï Water Natuurlijk.

De heer Nicolaï (Water Natuurlijk): Dank u voorzitter. De toezegging van de portefeuillehouder dat hij zei dat wij het gaan doen komt een stuk krachtiger over. Het zou fijn zijn als dat, misschien middels deze motie, op een vergelijkbare wijze verwoord zou worden. Wij vinden het nu al een heel mooi stuk worden.

De voorzitter: Dan geef ik nu het woord aan de heer Rijtema om zijn amendement toe te lichten.

De heer Rijtema (VVD): Ja dank u wel voorzitter. Het amendement ligt een beetje in het verlengde van onze inbreng zojuist bij de beschouwing, dat had de heer Lievers al opgemerkt. Voor dit specifieke beslispunt willen wij graag op agendapunt 8 een derde beslispunt toevoegen. Ondergetekende stelt het volgende amendement voor een derde beslispunt toe te voegen die als volgt luidt: "Binnen dit nieuwe financiële kader alle mogelijkheden mee te nemen en kennis op te doen om te komen tot een inrichting van de ondergrond van het zonnepark die optimaal bijdraagt aan vergroting van de biodiversiteit, effectiever maaibeheer, opname van hemelwater en de ondergrond en eventuele aandachtspunten uit het bestuursakkoord." De reden dat wij dit amendement aan dit beslispunt willen toevoegen is dat de VVD zich zorgen maakt of het integraal meenemen van de uitgangspunten van het bestuursakkoord voldoende is geborgd bij het aangaan van nieuwe projecten en wil met dit amendement bijdragen aan het besef dat dit onderdeel moet zijn van de door dit bestuur voorgestelde werkwijze. Daarnaast is er zorg of er binnen het waterschap Vechtstromen voldoende vaktechnische kennis aanwezig is om op het gebied van biodiversiteitsontwikkeling en effectief groenbeheer te komen tot succesvolle maatregelen die leiden tot de doelen. Ondertekend door de VVD en bij deze de uitnodiging daarmee in te stemmen.

De voorzitter: Heeft het dagelijks bestuur behoefte aan een korte schorsing om zich even over het amendement te kunnen buigen? Na de schorsing zal de portefeuillehouder dan reageren. Ik schors de vergadering voor vijf minuten.

Schorsing

De voorzitter: Ik verzoek u allen weer plaats te nemen. Wilt u allemaal weer gaan zitten? Ik heropen de vergadering en geef het woord aan de portefeuillehouder de heer Lievers.

De heer Lievers: Ja voorzitter, ik wil graag even een aanscherping. Ik wil voor mij een aantal zaken duidelijk krijgen en ik heb ook behoefte nog twee opmerkingen te maken over de toelichting. Het is weliswaar een toelichting maar ik wil dat het een eigen leven gaat leiden. Allereerst even over het amendement zelf. Het amendement begint met: "Binnen dit nieuwe financiële kader ..." Moet ik dat lezen als het krediet van dit voorstel? Het is goed dat even helder te hebben. Dat de voorstellen die u doet niet mogen leiden tot een verdere uitbreiding van het krediet maar moeten binnen dit kader, dit financiële kader gerealiseerd kunnen worden?

De voorzitter: Dit is een vraag aan de heer Rijtema en die kan hij denk ik direct beantwoorden.

De heer Rijtema (VVD): Dat kan ik bevestigend beantwoorden. Zo is het bedoeld.

De voorzitter: De heer Lievers.

De heer Lievers: Prima dan zou het denk ik wat mij betreft kunnen. Nog twee opmerkingen over de toelichting. Van het eerste deel van de toelichting hebben wij afgesproken dat wij dat gaan doen bij een van de eerdere agendapunten. Toch even met name het punt over uw zorg of er voldoende vaktechnische kennis aanwezig is op het gebied van biodiversiteitsontwikkelingen. Ik weet niet precies waar u uw zorg op baseert. Zover ik deze organisatie ken is deze kennis wel degelijk aanwezig. Ik vind de veronderstelling dat wij de pilot zouden moeten doen enkel en alleen om die kennis op niveau te brengen niet juist. Daarvoor hoeven wij die pilot niet te doen. Ik wil echt een pleidooi houden om de vaktechnische kennis die er op dit gebied in dit huis al aanwezig is die vooral ook te erkennen. Ik wil niet opnieuw het woord 'pilot' noemen want ik begreep dat het al een aantal malen eerder is genoemd. Laten wij dit wel als zodanig beschouwen.

De voorzitter: De heer Rijtema van de VVD.

De heer Rijtema (VVD): Dank u wel voorzitter. Daar wil ik toch even op reageren. Ik wil ook een korte toelichting geven zonder helemaal in detail te treden. Mij zijn een aantal projecten bekend zoals u in uw eerste voorstel schrijft waar wat bloemenmengsels met graszaden worden aangebracht. Als dat het niveau is waarop dit soort zaken wordt uitgevoerd maak ik mij grote zorgen want het is een zaak die grote kennis van ondergronden, van grondbewerkingen, van vegetatiekunde vraagt. Dat ook nog een keer in relatie tot het gewenste maaibeheer. Er is veel expertise nodig dit succesvol te maken. Mijn grote angst is dat er af en toe vanwege ons nieuwe beleid of misschien wel voor de Bühne, maar dat zeg ik ietwat gechargeerd, werkzaamheden uitgevoerd worden die tot mislukken gedoemd zijn. Daarmee haal je op dat moment het hele draagvlak voor een nieuwe beleid en een nieuwe visie onderuit. Je ziet het een of twee keer mislukken. Een derde keer heeft men er geen zin meer in omdat het niets uithaalt. Ik wil graag met heel veel kennis en zorgvuldigheid zo'n project opstarten zodat je ook kunt laten zien dat het functioneert en werkt. Dat is de insteek van mijn opmerking.

De voorzitter: Dan ga ik terug naar de portefeuillehouder de heer Lievers.

De heer Lievers: Dan heeft u het over de insteek van het project en niet zozeer over het kennisniveau van de medewerkers hier. Als ik dat zo mag vertalen vind ik dat prima. Wat mij betreft zijn dit specifiek onderwerpen die wij ook in de vergroeningsstrategie zouden moeten meenemen. Met deze kanttekeningen met name het huidige financiële krediet kan ik het amendement steunen.

De voorzitter: Dan is het denk ik nog nodig dat het amendement net iets anders wordt geformuleerd. Wilt u dat doen als indiener van het amendement?

De heer Rijtema (VVD): Op welk punt zou u het willen wijzigen?

De voorzitter: Oh, ik begrijp dat het punt van dit nieuwe financiële kader iets meer opgehelderd moet worden dat het gaat om het financiële kader van ... Misschien begrijp ik het zelf niet goed.

De heer Rijtema (VVD): Het was een vraag, een toelichting of ik dat financiële kader zo bedoelde als de heer Liefers zei en dat heb ik bevestigd.

De voorzitter: Oké, dus de tekst van het amendement hoeft op dat punt niet gewijzigd te worden? Helder.

De heer Liefers: Voorzitter, mijn voorstel zou zijn de toelichting gewoon weg te laten. Volgens mij voegt die niets toe. Die heeft u nu gegeven en daar hebben wij een discussie over gevoerd. Ik denk dat dat een heleboel ruis weghaalt. Volgens mij hebben wij geconstateerd dat wat er nu staat: 'binnen dit nieuwe financiële kader' gelezen moet worden als 'het krediet van dit voorstel'. Nou, met die nuancering denk ik dat het prima kan zo.

De voorzitter: Oké. De heer Rijtema VVD.

De heer Rijtema (VVD): Daar kunnen wij ons in vinden voorzitter.

De voorzitter: Ja, deze nieuwe toelichting komt dan in het verslag. Nee, ... De hele tafel begint nu mee te praten. Wij houden het even erbij laten hoe wij elkaar verstaan. Dat is dat de toelichting op dit nieuwe financiële kader zoals de zojuist uitgesproken is in het verslag komt en daarmee is het helder en hoeft de tekst van het amendement op dat punt niet gewijzigd te worden. Ja?

Ja. Het woord toelichting is nu dubbel gebruikt. Ik had het over de verduidelijking, laat ik het zo zeggen, van de woorden 'dit nieuwe financiële kader'. Daarop is zojuist een verduidelijking gegeven. Die verduidelijking staat gewoon in het verslag maar daarop hoeft het amendement niet te worden aangepast. Oké, goed. De heer Ensink van het CDA.

De heer Ensink (CDA): Ik heb nog een vraag. Ik begrijp nu dat het dagelijks bestuur het amendement overneemt maar wat blijft nu de betekenis van de discussie die wij in de eerste helft van het volgend jaar gaan voeren? Want wij hebben in een voorgaand agendapunt heel duidelijk van het dagelijks bestuur te horen gekregen dat wij uitvoerig gaan discussiëren over de betekenis van biodiversiteit in de breedste zin des woords. Nu nemen wij als het ware een klein voorschot. Dat is prima maar wij houden u er wel aan die discussie goed te voeren.

De voorzitter: Zijn er nog anderen die het woord willen voeren? Ik zie wederom de heer Rijtema, de heer Siebring, de heer Wispels, de heer Nicolaï. Allereerst de heer Siebring en de heer Rijtema als laatste.

De heer Siebring (Landbouw): Ja, dank u wel voorzitter. Wij worstelen wel een beetje met dit amendement. Ten eerste hebben wij al de toezegging van de portefeuillehouder dat hij zich gaat inspannen om de biodiversiteit bij zonneparken te bevorderen. Dat is één ding, die toezegging is er. Een tweede waar ik mij zorgen over maak is de toelichting die eronder staat. Die lees ik even voor ... Die gaat weg? Oké, dan valt dit punt weg.

De voorzitter: De heer Wispels van AWP.

De heer Wispels (AWP): Dank u wel voorzitter. De AWP zal in deze het dagelijks bestuur volgen maar wel met de bedenking welke verwachting wij gaan creëren op deze postzegel in een stedelijk gebied waarbij wij in een omgeving zitten waar biodiversiteit niet te halen valt. Waar wij ook te maken hebben met een stad met een bepaalde textielondergrond oftewel bodemkennis waarvan je je mag afvragen wat de textielhandel heeft achtergelaten. Dus ik de verwachtingen toch enigszins temperen.

De voorzitter: De heer Nicolaï van Water Natuurlijk.

De heer Nicolaï (Water Natuurlijk): Ja dan zal ik proberen die verwachtingen weer wat op te schroeven. Juist in een stedelijke omgeving midden in een woonwijk ligt een stuk grond. Ik denk dat je juist op dit stukje terrein een voorbeeldfunctie kunt vervullen. Daar kun je laten zien dat wij als waterschap bezig zijn met biodiversiteit, met duurzaamheid en niet alleen met die zonnepanelen maar met een totale duurzaamheid. Ik denk dat dit een uitgelezen kans is. Wij zijn blij met deze toezegging. Ja, even reagerend op de heer Ensink, wij zien ook uit naar die discussie die komen gaat. Dit staat nu op de rails, dit staat nu in de planning. Wij zijn bang dat als wij dit nu niet vastzetten op deze manier middels de motie van de VVD, middels het amendement, dat wij dan te laat zijn en dit straks een kaal zonnepanelenveld is zoals het onder andere ook in Zuidoost-Drenthe is waar ik echt veel gemiste kansen zie. Laten wij deze kans nu pakken. Volgens mij doen wij dat op deze manier.

De heer Ensink (CDA): Ja, nog een aanvulling als reactie. Wij hebben nu even een apart besluit over dit project genomen maar wij hebben ook nog zeven andere projecten die binnen de kaders zijn gebleven. Daarbij is voor ons hetzelfde van toepassing.

De voorzitter: Dit was de heer Ensink van het CDA. Dan de heer Tromp van de ChristenUnie. Ik had de heer Rijtema beloofd als laatste in deze ronde het woord te geven. Dan nog een keer de portefeuillehouder. De heer Tromp.

De heer Tromp (ChristenUnie): Ja, heel kort want het wordt al laat. Het aanwezige enthousiasme groeit.

De voorzitter: De heer Rijtema van de VVD.

De heer Rijtema (VVD): Nou, de heer Nicolaï heeft al een groot deel van mijn reactie richting de heer Ensink verwoord. Ik wil op de laatste opmerking van de heer Ensink reageren dat het eigenlijk jammer is, een gemiste kans is dat wij dit ook bij de andere zeven projecten niet gelijk hebben meegenomen. Ik wil deze kans met beide handen grijpen hier in ieder geval op een goede manier mee om te gaan.

De voorzitter: Dan is het woord aan de portefeuillehouder. Om te reageren.

De heer Lievers: Ja voorzitter, de uitdaging zal ook zijn dit allemaal binnen het krediet van dit voorstel te doen. Dat zult u snappen. Het gaat expliciet om deze specifieke locatie. Het is dus niet zo dat wat wij hier gaan doen de basis is voor de nota Vergroening en Biodiversiteit. Daarop komen wij nog een keer apart bij u terug. Dus als wij dat onderscheid met elkaar kunnen maken is dat voor iedereen helder denk ik.

De voorzitter: Dan is nu het moment aangebroken denk ik over het amendement te gaan stemmen en daarna over het voorstel. Dan doen wij dan bij handopsteking. Wie stemt voor het amendement? Graag uw hand omhoog. Niet de heer Wispels? Begrijp ik dat goed? Wel?

Dat betekent dat iedereen instemt met het amendement? Ja, daarmee is het amendement aangenomen. Aldus besloten. Stemt u dan ook in met het voorstel inclusief een nieuw punt 3? Ja. Dan is aldus besloten. Gefeliciteerd aan de indiener van het amendement.

III. Hamerstukken (besluitvormend)

9. Anti-afhaak Solidus Solutions

10. Gewijzigde verordening nadeelcompensatie

11. Startnotitie Regionale Energie Strategie Drenthe, West-Overijssel en Twente

De voorzitter: Dan komen wij bij de hamerstukken maar daarvan wilt u punt 11 een bespreekstuk laten zijn. Dat was op verzoek van de heer Tromp. Dan geef ik u als eerste het woord.

In eerste termijn

De heer Tromp (ChristenUnie): Ja, wat mij betreft staan in de startnotities verschillende dingen die elkaar min of meer tegenspreken. Er wordt in de startnotitie van de RES Drenthe en in de startnotitie van de RES Twente gesproken over een soort vuistregel die iets zegt over de hoeveelheid windmolens die je nodig hebt om 1 Terrawattuur op te wekken. Of het nu te maken heeft met waar de wind meer waait of minder weet ik niet maar het gaat hier wel over een beeld, een plaatje bij een praatje. Het scheelt bijna de helft bij windmolens van 4 Megawatt. De een zegt gemiddeld 80 en de ander zegt gemiddeld 100-120. Welk beeld geef je hiermee af? Ik zou pleiten voor een eenduidige vuistregel.

De voorzitter: Iemand anders nog? Niet, dan is het woord aan de portefeuillehouder de heer Van Agteren.

De heer Van Agteren: Dank voorzitter. Ja meneer Tromp heeft die vraag bij de PEIL-dag ook al gesteld. Ook wij zijn daar eens even ingedoken want het is natuurlijk wel heel bijzonder hé? Het is goed dat u dat heeft opgemerkt. Er zijn landelijke richtlijnen. Daar heeft RES Twente zich volledig aan gehouden. Maar Drenthe heeft daar een eigen interpretatie op losgelaten. Wij hebben vanuit het waterschap daar al de opmerking neergelegd, ook bij de provincie, dat men die berekeningen eigenlijk uniform zou moeten hebben voor de helderheid en duidelijkheid. Want wij hebben wij het nog even op een rijtje gezet. Er zit echt heel veel verschil in. Dat is natuurlijk erg onlogisch. Dan denk je dat het misschien minder waait in Drenthe maar dat is nu net niet het geval. Volgens de waaikaart zie je dat het in Drenthe 10% harder waait dan in Twente. Die verklaring konden wij ook niet naar voren brengen. Ik hoop ook dat ik bij deze de toezegging die wij zouden doen dit uit te zoeken ook gedaan heb en dat wij er bij Drenthe op hebben aangedrongen de landelijke richtlijnen te volgen zoals zij behoren te zijn. Ja? Is dat op deze manier voldoende beantwoord voor u?

De voorzitter: De heer Tromp van de ChristenUnie. Daarna de heer Rijtema.

De heer Tromp (ChristenUnie): Ja, wat mij betreft is het wel voldoende maar het is echt een oproep die iets zegt over wat er straks gebeurt in mijn uitzicht. Wat gebeurt er straks in mijn achtertuin? Dan moet dit echt zorgvuldig zijn. Daarom ben ik blij dat het waterschap dit ook naar voren brengt. Ik hoop op die uniformiteit. Overigens ... Nee, daar wil ik het bij laten.

De voorzitter: De heer Rijtema VVD.

De heer Rijtema (VVD): Ja, nog even een korte reactie op het verhaal van meneer Van Agteren. Misschien kan hij dat ook uitzoeken. Wellicht zijn de Drentse cijfers gebaseerd op ervaringscijfers want er staan een heleboel molens en in Twente volgens mij nog niet. Mogelijk kan hij dat even bekijken.

De voorzitter: In tweede termijn de heer van Agteren.

In tweede termijn

De heer Van Agteren: Wij zullen het meenemen.

De voorzitter: Zij die er ook is. Nou, dan het voorstel. Kunt u allen ermee instemmen? Ja? Dan is aldus besloten. Met de overige hamerstukken kunt u ook instemmen. Dan besluiten wij ook aldus en is daarmee dit agendapunt afgerond.

IV. Afronding en sluiting vergadering

12. Sluiting

De vicevoorzitter: Ik vond het een boeiende vergadering, erg leuk. Dat bewijst maar weer dat de nieuwe werkwijze toch ook echt iets oplevert. Complimenten daarvoor. Wie wil er nog iets meer over zeggen? Volgens moeten wij afsluiten. De rest doen wij dan bij de borrel. Ik dank u allen voor uw inbreng vanavond. Ik wens u wel thuis, rijdt u voorzichtig het is donker. Dan sluit ik hierbij deze vergadering.

Aldus vastgesteld in de openbare vergadering d.d. 12 februari 2020.

Het algemeen bestuur,

dr. S.M.M. Kuks, watergraaf

drs. R.I. Andringa, secretaris